

13.11.2014

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014

Mikael Kirkko-Jaakkola

TIIVISTELMÄ

Veronmaksajain Keskusliitto on tutkinut työn verotusta Suomessa ja 16 muussa OECD-maassa vuodesta 1995 lähtien. Vuonna 2004 mukaan otettiin myös Viro. Kaikki OECD-maat eivät ole mukana, vaan vertailumaat ovat Suomen kaltaisia kehittyneitä maita Euroopasta sekä Euroopan ulkopuolelta. Selvityksessä käsitellään neljään esimerkkipalkkaan näissä maissa kohdistuvaa tuloverotusta, lisätulon marginaaliveroa sekä palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja. Esimerkkipalkat vuonna 2014 ovat 26 800 euroa, 41 200 euroa, 63 400 euroa ja 133 900 euroa vuodessa. Perheettömien palkansaajien lisäksi selvityksessä tarkastellaan myös kaksilapsisten perheiden verotusta erikseen.

Suomessa palkkaverotus kiristyi kuluvana vuonna kaikilla tulotasolla jo toista vuotta peräkkäin. Vaikka nyt hallitus ei päättänyt tuloverotuksen kiristävästä toimista, toisin kuin vuotta aiemmin, kuntien laajat tuloveronkorotukset sekä työeläkevakuutusmaksujen nousu nostivat palkansaajan veroprosenttia. Tuloveronkiristyksistä huolimatta Suomen palkkaverotus on vielä eurooppalaisessa keskitasoa selvityksen matalimmalla palkkatasolla. Palkansaajan työssä etenemistä ja tulojen lisäystä verotetaan Suomessa kuitenkin varsin ankarasti pienehköillä tulotasolla. Marginaaliveroprosentti on matalimmalla tulotasolla 7,4 prosenttiyksikköä muiden Euroopan maiden keskiarvoa korkeampi. Tämän takia tuloveroprosentti kiristyy hyvin jyrkästi tulojen noustessa.

Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää muiden Euroopan maiden keskiarvon 2,2 prosenttiyksikköllä. Verotuksen ero korostuu erityisen selvästi naapurimaa Ruotsiin, jossa 41 200 euron tuloilla veroprosentti on 6,8 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Eli samasta palkasta menee Ruotsissa veroja noin 2 800 euroa vähemmän kuin meillä. Myös tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on Suomessa pohjoismaiden korkein.

Mitä suuremmille tuloille siirrytään, sitä suuremmaksi Suomen palkkaverotuksen ero kansainväliseen tasoon kasvaa. Selvityksen hyvätuloisilla palkkatasoilla työntekijää verotetaan Suomessa 3,8 – 6,6 prosenttiyksikköä ankarammin kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Ero Euroopan ulkopuolisiin maihin kasvaa yli kymmeneen prosenttiyksikköön.

Suomalaiset työnantajamaksut ovat lähellä kansainvälistä keskitasoa, keskimäärin 23,1 prosenttia bruttopalkasta. Esimerkiksi Virossa ja Ruotsissa työnantajamaksut ovat selvästi Suomea korkeammat, Norjassa selvästi matalammat ja Tanskassa ne ovat lähes olemattomat. Suomen asema vertailumaiden joukossa ei paljoa muutu tarkasteltaessa työn verorasitusta koko palkkaverokiilalla, johon sisältyvät sekä palkansaajan verot ja pakolliset veronluonteiset maksut että työnantajan pakolliset palkkasidonnaiset maksut.

Tutkimuksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola. Osa veroprosenteista on laskettu kansainvälisessä tilintarkastus- ja verokonsultointitoimisto PwC:ssä Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotukseen liittyviä käsitteitä	5
1.2	Selvityksen vertailumaat	6
1.3	OECD:n palkkaveroselvitys.....	6
1.4	Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit	7
1.5	Vertailussa käytetyt veroperusteet.....	9
1.6	Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi.....	11
2	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne	12
2.1	Kokonaisveroasteet	12
2.2	Verorakenne ja työn verotus	13
3	Vertailumaiden veromuutokset 2014.....	15
3.1	Verotus selvitykseen kuuluvissa euromaissa.....	15
3.2	Verotus vertailun muissa Euroopan maissa.....	25
3.3	Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa.....	32
4	Työn verotus vuonna 2014	37
4.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	37
4.2	Palkansaajan marginaaliverotus	43
4.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	45
4.4	Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä	47
5	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	50
6	Lopuksi.....	60
	Lähteitä	61

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2.1 Tuloveroasteet 2014, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 2.2 Tuloveroasteet 2014, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3 Lisätulon marginaaliveroasteet 2014, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2014.
- Liite 5.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2014, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2014, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 vertailumaassa. Pääpainon saavat neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyt laskelmat, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta vertailumaissa suomalaisen palkansaajan näkökulmasta.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja palkkaverovertailun lähtökohtia. Luvussa 2 luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisverasteisiin ja tuloverotuksen merkitykseen maiden verorakenteessa. Luvussa 3 esitellään selvityksen 18 vertailumaassa viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia etenkin palkkaverotusta koskevia veromuutoksia. Kansainvälisen palkkaverovertailun tärkeimmät esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvussa 4. Kappaleessa 4.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 4.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 4.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 4.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 5 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 6 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotukseen liittyviä käsitteitä

Työn välittömiä veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut työnantajamaksut.¹

Verot vaikuttavat työn hintaan kolmea kautta: työnantajan palkkasidonnaisina, veronluonteisina sosiaalivakuutusmaksuina, työntekijän palkkasidonnaisina veroina ja veronluonteisina maksuina sekä työntekijän kulutuksessaan maksamina välillisinä veroina. Nämä tekijät muodostavat palkkatulon kokonaisverokiilan.

Palkkaan sidotut verot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä selvityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

Verokiilalla on olennainen osansa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Toisaalta verokiilan kaventamisen ajatellaan lievittävän palkankorotusvaatimuksia, alentavan työn hintaa ja siten lisäävän työllisyyttä. Toisaalta verokiilan leikkauksen ajatellaan nostavan ostovoimaa ja parantavan kulutuskysyntää.

¹ Näitä viimeksi mainittuja työnantajamaksuja ei Suomessa peritä.

Veronmaksajain Keskusliitto on jo kahdenkymmenen vuoden ajan seurannut verokiilan ja palkkaverotuksen kehitystä Suomessa (ks. esim. Kurjenoja 1998, 2003 ja Lehtinen 1995a ja 1995b). Kokonaisverokiila on Suomessa kaventunut 1990-luvun huippuvuosiin verrattuna ennen kaikkea siksi, että tuloverotusta on kevennetty, nyt viimeisen kahden vuoden aikana suunta on kuitenkin kääntynyt.

1.2 Selvityksen vertailumaat

Veronmaksajain Keskusliitto on tutkinut 17 maan palkkaverotuksen tasoa vuodesta 1995 lähtien (ks. Lehtinen 1995b). Alkuperäiset maat ovat Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Ranska, Saksa, Suomi, Britannia, Norja, Ruotsi, Sveitsi, Tanska, Australia, Japani, Kanada ja Yhdysvallat. Selvitykseen valittiin Suomen kaltaisia pitkälle kehittyneitä markkinatalousmaita, jotka olivat Suomen tärkeitä vientimaita. Lisäksi mukaan otetuissa maissa luonnollisten henkilöiden tuloverotus ja sosiaalivakuutusmaksut muodostivat merkittävän osan kertyneistä verotuloista. Pohjoisen Euroopan maat ovatkin vertailujoukossa kattavasti edustettuina. Vuonna 2004 maiden joukkoon otettiin mukaan myös Viro, joten vertailumaiden lukumäärä kohosi 18 valtioon eri puolilla maailmaa.

Nyt selvityksessä on mukana kaikkiaan kaksitoista Euroopan unionin jäsenmaata (joista yhdeksän on euromaata), kaksi Euroopan unionin ulkopuolista eurooppalaista maata sekä neljä Euroopan ulkopuolista maata. Vertailumaiden joukko on erilainen kuin laajemmissa EU:n tai OECD-maiden vertailuissa. Toisaalta se sopii hyvin juuri globaaliin palkkaverovertailuun, koska maajoukkoon kuuluu elintasoltaan samankaltaisia maita. Se myös täydentää EU- tai OECD-maiden tilastoja ajantasaisemmilla tiedoilla.

1.3 OECD:n palkkaveroselvitys

OECD on jo pitkään selvittänyt keskipalkkaisen työntekijän verorasitusta eri jäsenmaissa. Tuorein julkaistu selvitys koskee vuosia 2012–2013 (OECD 2014). OECD:n laskelmien veroperusteet ovat siis vanhempia kuin tässä selvityksessä.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n selvitysten välillä on laskelmien pohjana olevissa tulotiedoissa. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaika-työtä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa. Tulotasoa ei siten ole vakioitu maiden välillä, vaan palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä tarkastellaan samaa palkkatasoa, joka muunnetaan markkinakurssein eri maiden valuutoiksi.

OECD:n selvityksessä tarkasteltavien palkkojen väliset erot ovat melko pieniä. Perheettömän työntekijän työn verotus lasketaan keskipalkan lisäksi 67 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitseville. Hyvin monessa maassa vertailun suurituloisimman (167 prosenttia) työntekijän palkka ei ulotu tuloveroasteikon ylimpään

tuloluokkaan. Suomen osalta OECD:n ylin esimerkkipalkka nousi vuonna 2011 ensimmäistä kertaa tuloveroasteikon ylimpään tuloluokkaan (vuonna 2011 alaraja 68 200 euroa). Kuitenkin jo seuraavan vuoden osalta OECD:n ylin esimerkkipalkka (69 130 euroa) putosi jälleen tuloveroasteikon toiseksi ylimpään tuloluokkaan. Vuoden 2013 alussa valtion tuloveroasteikkoon lisättiin vielä määräaikainen uusi tuloluokka 100 000 euron ylittävälle tuloille.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskimääräisen kokoaikatyötä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin viimevuotisessa Kirkko-Jaakkola ja Punakallion (2013) palkkaveroselvityksessä samalta vuodelta. Molemmissa vertailuissa keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia. Kireitä verottajia ovat molemmissa selvityksissä Saksa ja Tanska. Veronmaksajien vertailujoukkoon kuuluvien 18 maan joukossa Suomi oli OECD:n mukaan viime vuonna seitsemänneksi ankarin perheettömän keskituloinen palkansaajan verottaja. Kirkko-Jaakkola ja Punakallion selvityksessä Suomi oli kuudenneksi kirein. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (42 493€) on hieman Veronmaksajien keskipalkkaa (40 700 €) korkeampi.

OECD on ulottanut laskelmansa koskemaan myös erilaisia lapsiperheitä. OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös tietoja kotitalouksien saamista tulonsiirroista, jotka on tässä rajattu tarkastelujen ulkopuolelle.

1.4 Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit

Jotta tuloverotuksen tasosta ja Suomen suhteellisesta asemasta palkkaverokilpailussa saisi kattavan kuvan, tässä selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Pienin palkkataso on asetettu siten, että se riittäisi uskottavasti kokoaikatyötä tekeväälle yksinäiselle palkansaajalle toimeentulon ainoaksi lähteeksi. Täten se asettuu varsin korkealle tasolle. Tulonsiirtoja ei tässä selvityksessä tarkastella.

Seuraamalla tuloveroasteen muutoksia tulotason noustessa saadaan käsitys kunkin maan tuloverotuksen progressiosta. Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 41 200 euroa, vastaa jotakuinkin kokoaikaisten työntekijöiden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Alin palkkataso on noin 65 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkkipalkka on viisinkertainen alimpaan palkkatasoon verrattuna. Tuloverotuksen kireyttä selvityksen eri maissa on tarkasteltu tällä palkkarakenteella vuodesta 2002.

OECD-maiden keskipalkat vuodelta 2013 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksessä käytettävä toiseksi alin vertailupalkka. Sen sijaan esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa keskimääräinen palkka ylittää selvästi tässä selvityksessä käytettävän toiseksi alimman esimerkki-

palkkatason. Itävallassa, Britanniassa ja Japanissa maan keskipalkka on varsin lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

Vertailun ylin palkkataso, 133 900 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa, joten riittävän korkea ylin palkkataso on kansainvälisessä vertailussa järkevää. Myös valtion tuloveroasteikkojen tuloajat vaihtelevat maittain paljon². Suomessa korkein mahdollinen 58,5 prosentin marginaalivero saavutetaan noin 108 000-120 000 euron verotettavilla tuloilla³. Vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla marginaaliveroprosentti on 57,4.

TAULUKKO 1.1 Selvityksen palkkatulot vuonna 2014, euroa/vuosi.

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe	
	26 800
	41 200
	63 400
	133 900
Kahden tulonsaajan perhe	
	26 800 + 41 200 = 68 000
	41 200 + 63 400 = 104 600
	63 400 + 133 900 = 197 300

Taulukossa 1.1 esitetään selvityksessä käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Yllä esitetyllä palkkarakenteella kuvataan tuloverojärjestelmän progressiivisuutta meillä ja muualla eikä tyypillisten esimerkkipalkansaajien verotusta. Valitulle palkkarakenteelle löytyy toki myös vastinetta suomalaisessa palkansaajakentässä. Alla muutamia esimerkkejä Tilastokeskuksen (2014) palkkatilastoista poimittujen kokoikaisten palkansaajien vastaavanlaisista ansiotasosta vuodelta 2013⁴.

Alin esimerkkipalkka asettuu hyvin lähelle esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokoaikaisen

- kaupan kassan,
- tarjoilijan,
- lastenhoitajan ja koulunkäyntiavustajan sekä
- kuntasektorin jätehuoltotyöntekijän mediaanipalkkaa.

² Ylin 133 900 euron esimerkkipalkka ylittää reilusti tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajan monissa maissa. Esimerkiksi Belgiassa ylimmän tuloluokan alaraja on 37 750 euroa ja Alankomaissa 56 531 euroa. Osassa maita valtion tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 250 730 eurosta, Yhdysvalloissa reilusta 406 750 USD:sta (noin 306 300 euroa) ja Sveitsissä 755 200 Sveitsin frangista (noin 613 500 euroa).

³ Marginaaliveroprosentti on kuluvana vuonna korkeimmillaan 108 000-120 000 euron verotettavilla vuosituloilla kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen poistumisen vuoksi. Tästä korkeammilla tuloilla marginaalivero laskee hieman tasaantuen 57,4 prosenttiin.

⁴ Kuukausipalkat on kerrottu 12,5:llä, jotta vuosituloksi on saatu vuosipalkka lomarahoineen.

Toiseksi alinta palkkatasoa vastaavat esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokoaikaisen

- leipurin,
- tietoliikenneteknologian käyttäjätukihenkilön tai
- kuntasektorilla esimerkiksi hallinnon ja
- opettajan ja opetusalan erityisasiantuntijan mediaanipalkka.

Toiseksi ylimmän esimerkkipalkan suuruisia mediaanipalkkoja on esimerkiksi koko vuoden työssä olevilla

- terveydenhuollon erityisasiantuntijoilla.
- teollisuuden tuotantojohtajilla,
- yksityisellä sektorilla ja valtiolla lainopillisilla erityisasiantuntijoilla.

Ylimmälle palkkatasolle yltävät esimerkiksi

- yksityisellä sektorilla johtajien ylin palkkakymmenys,
- kuntasektorilla lääkäreiden ja maakuntajohtajien ja
- valtiolla hallinto- tai oikeusneuvoksen ylin palkkakymmenys.

Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁵ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa, jossa 15–64-vuotiaiden naisten työllisyysaste vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä oli 69,0 prosenttia. Miesten vastaava työllisyysaste oli samalla aikavälillä 69,8 prosenttia. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä, jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta monissa muissa maissa.⁶

1.5 Vertailussa käytetyt veroperusteet

Laskelmissa tarkastellaan kaikkia palkkatuloihin kohdistuvia tuloveroja ja veronluonteisia maksuja kussakin maassa. Tältä osin laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n selvityksessä keskimääräisen palkansaajan tuloverotuksesta eri maissa. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pelkästään verotusta, eli sosiaalietuuksia ei ole lainkaan huomioitu, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa sen sijaan esim. Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

Laskelmissa huomioidaan vain viran puolesta automaattisesti tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot (kunnallis- tai osavaltioverot yms.) laskeaan yleensä keskimääräistä verokantaa käyttäen. Yhdysvaltojen (Coloradon osa-

⁵ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

⁶ Pelkästään 26 800 euron vuosituloilla eläminen Suomessa ilman tulonsiirtoja on kahden vanhemman ja kahden lapsen perheelle vaikeahkoa. Siksi alin tulotaso yhden tulonsaajan suomalaisilla perheillä ei ole käytännössä kovin realistista, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

valtio), Kanadan (Ontarion osavaltio) ja Sveitsin (Zürichin kantoni) osalta laskelmat on tehty valitulle esimerkkialueelle, jonka verotaso ei ole poikkeuksellinen ja joka edustaa maan keskitasoa.

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutusmaksun päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä yleisradiovero. Laskelmissa on käytetty vuoden 2014 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, 19,74 % sekä keskimääräistä kirkollisveroprosenttia 1,42 %. Verojen rajaus on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2013 ja OECD 2014). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa eli 75,2 prosenttia suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon vuoden 2013 lopussa. Kirkollisveroa ei Suomea ja Ruotsia lukuun ottamatta sisällytetä muiden maiden osalta verolaskelmiin, koska se ei ole OECD:n yleisen tulkinnan mukaan pakollinen vero.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset ja pakolliset maksut, jotka maksetaan julkiselle sektorille sosiaalivakuutusetuuden rahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritetun maksun määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään. Sosiaalivakuutusmaksujen rajaus noudattaa OECD:n verotilastoissaan käyttämää luokitusta (OECD 2013 ja 2014).

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen vertailtavuuteen liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia, joten tulokset eri selvityksissä saattavat poiketa jossain määrin toisistaan. Tässä selvityksessä on rajatapauksissa pyritty noudattamaan OECD:n omaksumia käytäntöjä⁷. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat useissa maissa myös oletukset työntekijän ammatista⁸ sekä esimerkiksi erilaiset työnantajamaksuille säädetyt verohelpotukset.

Yksityisen työnantajan maksamien sosiaalivakuutusmaksujen yhteismäärä on Suomessa vuonna 2014 keskimäärin 23,06 prosenttia palkasta. Työnantajien lakisääteisiä veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja ovat työeläke-, tapaturmavakuutus-, työttömyysvakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksu sekä sairausvakuutusmaksu⁹.

⁷ Osa Australian eläketurvasta rahoitetaan työnantajamaksuilla (the Superannuation Guarantee system), mutta yksityisillä rahastoilla, vakuutetun henkilökohtaisilla tileillä ja vakuutetun omilla eläketurvaa koskevilla päätöksillä on järjestelmässä huomattava rooli. Tämän vuoksi Australian työnantajamaksuja ei tässä selvityksessä tulkita veroluonteiseksi sosiaalivakuutusmaksuksi kuten ei OECD:n tilastoissaan (OECD 2013 ja 2014).

⁸ Ranskan sosiaalivakuutusmaksu laskettaessa on oletettu, että kolmen alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja ylimmän palkkatason työntekijä on. Italiassa taasen on oletettu kahden ylimmän palkkatason työntekijän olevan esimiesasemassa teollisuussektorilla (dirigenti in industria).

⁹ Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut eivät sisälly OECD:n tilastoimaan veroasteeseen.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 2,14 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä maksua vuonna 2014 (2,20 %). Eläkemaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä TyEL-maksua (17,75 %), työnantajan tapaturmavakuutusmaksua 0,9 % ja työnantajan ryhmähenkivakuutusmaksua 0,07 %. Työnantajan toimialasta ja koosta johtuen todelliset veronluonteiset työnantajamaksut voivat olla suurempia kuin tutkimuksessa käytettävä yksityisten työnantajien keskiarvo. Työnantajan maksut nousivat Suomessa yhteensä 0,28 prosenttiyksikköä vuoteen 2013 verrattuna.

Suomea, Ruotsia ja Viroa koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on pienin poikkeuksin laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainvälisen tilintarkastustoimisto PricewaterhouseCoopersin Helsingin toimisto.¹⁰ Pääasiassa laskelmat on tehty kullekin tarkasteltavalle maalle verovuoden 2014 alussa voimassa olevien veropereusteiden mukaan.

1.6 Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa on tarkasteltu ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Autio 2000, Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Nyt Veronmaksajien palkkaverovertailu kuvaa sitä, kuinka paljon euroja palkansaajalle jää tuloverojen jälkeen käteen kullakin euromääräisellä tulotasolla. Sitä, mikä on netto- tai bruttopalkan ostovoima eri maissa, ei käsitellä. Samaa periaatetta sovelletaan myös euroalueen ulkopuolisiin maihin. Euromääräiset esimerkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu sen maan valuutaksi markkinakursseja käyttäen (liite 1). Euroalueen ulkopuolisten maiden muuntokursseiksi on tässä selvityksessä valittu vuoden 2013 keskikurssi. Japanin jenin sekä Australian ja Kanadan dollarit heikkenivät merkittävästi suhteessa euroon vuonna 2013, minkä johdosta näiden maiden tarkasteltavat tulotasot nousivat niiden omissa valuutoissaan huomattavasti.

¹⁰ Yhdysvaltojen veroprosenttien laskemisessa on hyödynnetty verohallinnon IRS:n sivulta löytyvää laskuria. Ranskan ja Italian sosiaalivakuutusmaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja PriceWaterhouseCoopersin tietojen perusteella. Perheellisillä Britannian veroprosenteissa on huomioitu ansiotulovähennyksen ja lapsihyvityksen yhteisvaikutus.

2 KOKONAISVEROASTE JA VEROTUKSEN RAKENNE

2.1 Kokonaisveroasteet

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin keräämät verotulot bruttokansantuotteeseen. Mittari kuvastaa julkisen sektorin laajuutta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin ongelmia erityisesti kansainvälisissä vertailuissa. Eroja maiden välillä synnyttävät muun muassa valtioiden mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verollisuus tai verottomuus. Myös maiden erilaiset tavat rahoittaa eläkkeitä sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Ongelmista huolimatta kokonaisveroaste on laajasti käytetty tunnusluku, josta on olemassa kattavasti tilastotietoa. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteet 1980–2012.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2012 vanhan EKT 1995 ja SNA 1993 kansantalouden tilinpitojärjestelmän mukaan. Lähde: OECDiLibrary.

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2011	2012
	%	%	%	%	%	%	%	%
Tanska	43	46,1	46,5	48,8	49,4	50,8	47,7	48
Belgia	41,2	44,3	41,9	43,5	44,7	44,5	44,1	45,3
Ranska	40,2	42,8	42	42,9	44,4	44,1	44,1	45,3
Italia	29,7	33,6	37,6	39,9	42	40,6	43	44,4
Ruotsi	46,4	47,4	52,3	47,5	51,4	48,9	44,2	44,3
Suomi	35,8	39,8	43,7	45,7	47,2	43,9	43,7	44,1
Itävalta	39	40,9	39,7	41,4	43	42,1	42,3	43,2
Norja	42,4	42,6	41	40,9	42,6	43,2	42,5	42,2
Alankomaat	42,9	42,4	42,9	41,5	39,6	38,4	38,6	*
Saksa	36,4	36,1	34,8	37,2	37,5	35	36,9	37,6
Britannia	34,8	37	35,3	33,6	36,4	35,4	35,7	35,2
Espanja	22,6	27,6	32,5	32,1	34,3	36	32,2	32,9
Viro	36,3	31	30,6	32,3	32,5
Kanada	30,4	31,9	35,3	34,9	34,9	32,3	30,4	30,7
Japani	24,8	26,7	28,5	26,4	26,6	27,3	28,6	*
Sveitsi	24,6	25,2	24,9	26,9	29,3	28,1	28,6	28,2
Australia	26,2	27,8	28	28,2	30,4	30	26,5	*
Yhdysvallat	25,5	24,6	26,3	26,7	28,4	26	24	24,3
OECD	30,8	32,4	32,9	34,4	35,2	34,8	34,1	

* Viimeisin tieto on vuodelta 2011.

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas 17 OECD-

maan vertailussa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kireimmän verottajan joukkoon. Omaa luokkaansa olivat Ruotsi ja Tanska. 1990-luvun alun laman jälkeen talouskasvu ja harjoitettu veropolitiikka laskivat Suomen veroastetta, mutta sijoitus on noussut jälleen aivan viime vuosina. Vuonna 2012 Suomen kokonaisveroaste oli vertailumaiden kuudenneksi kirein. Veroaste on reilu kahdeksan prosenttiyksikköä korkeammalla tasolla kuin 1980-luvun alussa. Nousuun ovat vaikuttaneet muun muassa eläkerahastojen kartuttaminen ja viime vuosien verojen kiristykset. Vuoden 2012 jälkeen veroaste on noussut reippaasti, mutta tuoreempia vertailukelpoisia kansainvälistä tilastoja ei ole vielä julkaistu selvityksen mennessä painoon.

2.2 Verorakenne ja työn verotus

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilökohtaisella tuloverolla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla. Muita perinteisiä verotuskohteita ovat kulutusverot, yhteisöiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot.

Taulukko 2.2. Verorakenne selvityksen maissa sekä OECD:n keskiarvo vuonna 2011, eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %. Lähde: OECDiLibrary.

	Henkilöiden tuloverot	Yritysten tuloverot	Sosiaalivakuutusmaksut	Omaisuusverot	Kulutusverot	Muut verot
Tanska	50,7	5,8	2,6	4,1	32	4,8
Belgia	28,3	6,6	32,2	7,3	24,7	0,9
Ranska	17	5,7	41	8,5	24,8	3
Italia	26,8	6,3	31,2	5,2	26,1	4,4
Ruotsi	27,7	7,3	32,9	2,4	29,3	0,4
Suomi	29,3	6,3	28,9	2,6	32,6	0,3
Itävalta	22,4	5,2	41,3	1,2	27,8	2,1
Norja	23,2	25,2	22,3	2,9	26,5	-0,1
Alankomaat	21,4	5,4	38,4	3,3	30	1,5
Saksa	24,8	4,7	38,5	2,4	29,1	0,5
Britannia	28,2	8,6	18,7	11,6	32,3	0,6
Espanja	22,4	5,7	37,5	6	26,2	2,2
Viro	16,2	3,8	37	1	41,5	0,5
Kanada	35,7	10,3	17,4	10,9	24,5	1,2
Japani	18,4	11,8	41,4	9,7	18,4	0,3
Sveitsi	31,3	10,3	24,5	7,1	22,3	4,5
Australia	39,3	19,7	5,2	8,6	27,1	0,1
Yhdysvallat	37,1	9,4	22,8	12,4	18,3	0
OECD	24,1	8,7	27,3	5,4	32,9	1,6

Suomessa henkilökohtainen tulovero oli valtioille pitkään suurin yksittäinen tulonlähde. Sen merkitys on kuitenkin vähentynyt 1990-luvulta lähtien. Toisaalta samaan aikaan työnantajien ja työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen taso on noussut. Työstä perittävien verojen osuus verotuotoista on siten pysynyt 1970-luvulta lähtien melko samana, mutta nykyisin painopiste on siirtynyt sosiaaliturvamaksujen suuntaan. Maiden väliset vaihtelut verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään.

Valtaosassa Euroopan maita välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin noin kolmanneksen. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Itävalta, Saksa ja Italia. Joissakin maissa kuten Pohjoismaissa ja Britanniassa verorakenne painottuu hieman muita kohteita voimakkaammin tuloverotukseen. Erityisen voimakkaasti näin tapahtuu Tanskassa, jossa sosiaaliturvamaksuja ei ole juuri lainkaan. Sosiaaliturvamaksut ovat sen sijaan kireitä muun muassa Ranskassa, Espanjassa ja Virossa. Euroopan ulkopuolisissa selvityksen vertailumaissa verorakenne painottuu työn verotukseen. Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

3 VERTAILUMAIDEN VEROMUUTOKSET 2014

3.1 Verotus selvitykseen kuuluvissa euromaissa

Alankomaat

Kulutusverot nousseet, tuloverotuksen vähennyksiin korotuksia ja rajauksia.

Alankomaiden veroaste liikkuu EU-maiden keskiarvon tuntumassa ja on siten hieman euroalueen keskiarvoa matalampi. Tulo- ja kulutusverot tuovat verotuloista kummatkin noin 30 prosenttia ja sosiaalivakuutusmaksut noin 40 prosenttia. Kansainvälisen finanssikriisin alussa Alankomaiden kokonaisveroaste laski jonkin verran, mutta sopeutustoimet ovat pysäyttäneet veroasteen laskun. Alankomaat muun muassa korotti 1.10.2012 yleisen arvonlisäverokannan 19 prosentista 21 prosenttiin ja otti käyttöön pankkiveron. Myös polttoaineiden ja alkoholin valmisteveroja sekä virvoitusjuomien kulutusveroa on nostettu.

Vuodelle 2014 tuloveroasteikon inflaatiotarkistukset jätettiin toteuttamatta. Pienempituloisessa päässä palkkaverotus kuitenkin keveni, kun työtuloihin perustuvaa hyvitystä ja kaikille myönnettävää perushyvitystä korotettiin. Hyvitysten portaittaisesta korottamisesta ja kohdentumisen muuttamisesta sovittiin vuoteen 2017 saakka. Vuosina 2013-2014 yli 150 000 euron vuosituloilta peritään ”kriisimaksu”, jonka suuruus on 16 prosenttia tulorajan ylittävistä verotettavista tuloista.

Palkkatuloja verotetaan neliportaisella tuloveroasteikolla, jonka alin marginaaliveroprosentti on 36,25 ja ylin 52 (ks. liite 2). Kahden alimman asteikkoluokan veroprosentit sisältävät kansallisen sosiaalivakuutusmaksun (31,15 % vuonna 2014), jolla rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa¹¹. Jokainen aikuinen maksaa perusterveydenhuollosta myös kiinteän perusmaksun¹², joka kompensoidaan pienituloisille. Työnantajat maksavat myös palkkasummasta riippuvaa sairausvakuutusmaksua (7,5 %). Aikaisemmin työntekijät olivat vastuussa tästä maksusta.

Alankomaissa työn verotusta kevennetään verohyvityksillä. Kaikille myönnetään perushyvitys, jonka määrä on kuluvana vuonna maksimissaan 2103 euroa. Työllisyshyvityksen määrä on maksimissaan 2097 euroa. Yli 110 000 euroa ansaitsevilta hyvitys on tarkoitus poistaa vaiheittain vuoteen 2017 mennessä. Pienituloisille 60–64-vuotiaille palkansaajille myönnetään lisäksi maksimissaan 1 119 euron

¹¹ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työntekijöiltä perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla. Maksun suuruus riippuu toimialasta ja bruttopalkasta.

¹² Perusterveysmaksu on keskimäärin noin 1 250 euroa vuodessa. Vastikkeellisuuden vuoksi sitä ei lueta veroksi tässä selvityksessä, kuten ei myöskään esim. OECD:n julkaisuissa.

työllisyysbonus. Tämän vähennyksen on tarkoitus poistua seuraavien vuosien aikana.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta. Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla. Puolisoihin verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puoliset saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta. Yksinhuoltajavanhemmille ja pienituloisille huoltajille myönnetään kiinteitä lisähyvityksiä.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös asumistuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, tulot huomattavista osakeomistuksista sekä säästöjen ja investointien tuotto, verotus on suhteellista. Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on 25¹³ (vuonna 2014 alle 250 000 euron osalta vero on 22 prosenttia) ja kolmannen tulolähteen tuoton verokanta on 30.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b, European Commission 2014a ja 2014b)

Belgia

Palkkaverotus pysyi ennallaan vuonna 2014.

Belgia on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa verorakenne painottuu palkan-saajien tuloveroihin ja sosiaaliturvamaksuihin. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon, mutta omaisuuden ja perintöjen perusteella verotuottoja kerätään eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävästi. Tuloverotusta uudistettiin Belgiassa laajalla ohjelmalla vuosina 2000–2006, mutta verouudistus kevensi työn verotusta tosiasiallisesti vain hieman lähinnä työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen kautta.

Kansainvälisen finanssikriisin seurauksena hallitus on pyrkinyt vahvistamaan julkistalouden rahoitusasemaa leikkaamalla julkisia menoja, tehostamalla harmaan talouden vastaisia toimia sekä korottamalla veroja.

Viime vuosien veromuutokset ovat koskeneet pääasiassa yritysten tai pääomatulojen verotusta. Henkilöiden tuloverotukseen on lähinnä tehty vain inflaatiotarkistuksia, kuten vuodelle 2014. Muutoksia on tehty myös verovähennysten rakenteeseen, sillä verovähennykset elatusmaksuvähennystä lukuun ottamatta muutettiin kiinteiksi verohyvityksiksi. Enää vähennyksen verohyöty ei siis riipu veronmaksajan rajaveroasteesta.

¹³ Efektiivinen veroaste on korkeampi, koska yritys maksaa jaettavista voitoista myös yritysveron.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla. Veroasteikko on erittäin kireä jo varsin matalilla verotettavilla tuloilla. Kunnilla voi olla suhteellisesti määrättyviä paikallisia lisämaksuja tai ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpotuksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on noin 7,4 prosenttia. Brysselin alue perii yhden prosentin ylimääräistä lisämaksua. Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- tai kiinteistöverot taikka rekisteröintimaksut eri alueilla voivat vaihdella huomattavasti.

Belgian verojärjestelmä sisältää suuren joukon erilaisia verovähennyksiä tai verohyvityksiä. Näistä keskeisiä ovat 7 070–7 350 euron perusvähennys, tulonhankkimisvähennys ja pienituloisille palkansaajille myönnettävä verohyvitys. Lisävähennyksiä saa muun muassa pienituloisuuden, lasten lukumäärän tai muiden perhetilanteeseen liittyvien tekijöiden perusteella.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisoiden erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisoiden tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin molemmille yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisoiden yhteisverotusta. Suurempituloinen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolalle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia puolisoiden yhteisistä nettoansiotuloista.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Espanja

Palkasta maksetaan yhä väliaikaisesti korotettua tuloveroa.

Asunto- ja rahoitussektori vetivät kansainvälisen talouskriisin myötä Espanjan kansantalouden syvään lamaan vuonna 2007. Vuodesta 2010 lähtien Espanja on useissa eri yhteyksissä leikannut julkisia menoja, korottanut veroja ja uudistanut sekä eläkejärjestelmäänsä että työmarkkinoita. Suurin osa tulo- ja menosopeutuksesta tapahtui vuonna 2012.

Espanja on muun muassa kiristänyt kahteen kertaan arvonlisäverotusta. Ensimmäisen kerran yleinen arvonlisäverokanta nousi 16 prosentista 18 prosenttiin vuonna 2010. Vuoden 2012 syyskuun alusta lähtien yleinen arvonlisäverokanta nousi 21 prosenttiin. Samalla alennettu kahdeksan prosentin verokanta nousi kymmeneen. Myös säästöjen verotus kiristyi 2012, kun veroprosentteja korotettiin ja asteikkoon lisättiin uusi porraskorotus yli 24 000 euron ylittävillä tuloilla. Säästöjä verotetaan 6 000 euroon asti 21 prosentin mukaan. Sen ylittävistä tuloista peritään 25 prosentin vero aina 24 000 euroon asti, minkä jälkeen veroprosentti nousee 27:ään.

Myöskään ansiotulojen verotus ei ole säästynyt kiristyksiltä. Vuonna 2011 korotettiin yli 120 000 euroa ansaitsevien tuloverotusta, mutta kiristyksiä jatkettiin jo seuraavana vuonna. Tällöin valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla erillisellä lisäverolla, jonka voimassaoloa jatkettiin myöhemmin vuoden 2014 loppuun asti. Asteikkoon luotiin myös uusi lisäporras 300 000 eurosta ylöspäin. Lisäveron marginaaliveroprosenttien kiristysten suuruusluokka liikkuu 0,75-7,0 prosenttiyksikön välillä, joten seitsemänportaisen veroasteikon alin marginaali on 24,75 ja ylin 52 prosenttia. Kuluvana vuonna palkansaajan tuloverotus pysyi keskeisiltä osiltaan ennallaan.

Talouden stimuloimiseksi etenkin yritysverotuksen puolella on tehty kasvuun kannustavia kohdennettuja veromuutoksia, joista suurin osa on väliaikaisia. Valmisteveroissa viimeksi korotettiin alkoholi- ja tupakkaveroja 30.6.2013 lähtien. Lisäksi julkisen talouden sopeutustoimena varallisuusvero palautettiin väliaikaisesti vuosiksi 2011–2014, ja sen perimistä ollaan jatkamassa myös vuodelle 2015.

Espanjan kokonaisveroaste on heilahdellut poikkeuksellisen paljon suhdanteiden mukana, ennen finanssikriisiä vuonna 2007 veroaste oli vielä yli 37 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta kaksi vuotta myöhemmin enää alle 31 prosenttia. Nyt veronkorotukset ovat nostaneet veroastetta jonkin verran, mutta Espanja on yhä Eurooppalaisittain matalan veroasteen maa. Kulutuksen verotus onkin Espanjassa Euroopan keveimpiä.

Työtuloista ei peritä Espanjassa paikallishallinnon asettamia veroja, mutta sekä työntekijä ja erityisesti työnantajat maksavat pakollisia sosiaaliturvamaksuja, joille on kuukausittaiset euromääräiset ala- ja ylärajat. Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä ja joitakin verohyvityksiä. Henkilökohtaisten vähennysten euromääriin ei ole tehty kuitenkaan tarkistuksia vuoden 2008 jälkeen.

Veronmaksajakohtainen perusvähennys on 5 151 euroa, minkä lisäksi työtuloista myönnetään tuloista riippuva työllisyysvähennys. Työllisyysvähennys on suurimmillaan alle 9 180 euron verotettavilla vuosituloilla, mutta sen saa aina vähintään 2 652 euron suuruisena. Alle 8 000 euron verotettavista työtuloista myönnetään lisäksi ylimääräinen 400 euron verohyvitys. Ylimääräistä verohyvitystä saa vielä osittaisena alle 12 000 euron työtuloilla, mutta sen jälkeen hyvitystä ei enää myönnetä.

Lapsivähennyksen määrää kasvatetaan lasten lukumäärän mukaan aina neljänteen lapseen asti, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajaideille kohdennetaan oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Italia

Lukuisten veronkiristysten jälkeen Italia on siirtymässä tuloverokevennyksiä kohti.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotusta on kiristetty entisestään viime vuosina. Verotuoottoja kerätään erityisesti tuloverotuksella. Osittain kireä tuloverotus aiheutuu Italian ammatinharjoittajien maksamasta laajapohjaisesta paikallisesta tuloverosta (*IRAP*). Välillisen verotuksen puolella arvonlisävero ei ole ollut niin merkittävässä roolissa kuin EU:ssa yleisesti, sen sijaan ympäristöveroilla oli aiemmin suhteellisen suuri merkitys.

Italia pysytteli 2011–2012 Euroopan velkakriisin keskiössä, kun epävarmuus ja valtion joukkovelkakirjojen korot nousivat. Italia aloitti julkisen talouden sopeustoimet, jotka painoutuivat varsinkin aluksi veronkiristyksiin. Kiristykset ulotuivat välilliseen ja omaisuuden verotukseen sekä jossain määrin henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen. Yleinen arvonlisäverokanta nousi 17.9.2011 yhdellä prosenttiyksiköllä 21 prosenttiin ja myöhemmin 1.10.2013 taas prosenttiyksiköllä 22 prosenttiin hallituksen lukuisten noston lykkäysten jälkeen.

Polttoaineiden valmisteveroja on korotettu vuosittain vuoden 2012 alun reippaan korotuksen jälkeen. Tupakan ja alkoholin veroja on myös korotettu sekä paikallista kiinteistöveroä uudistettu ja sen verotusarvoja korotettu. Lähes kaikkien pääomatulojen lähdevero yhtenäistettiin 20 prosenttiin vuoden 2012 alusta. Lapsivähennystä nostettiin vuoden 2013 alusta. Italiassa on otettu käyttöön rahoitusmarkkinaverot sekä kiristetty leimaverot.

Vuonna 2011 käyttöön otetun yli 300 000 euron verotettavista tuloista perittävän kolmen prosentin ”solidaarisuusmaksun” voimassaoloa on pidennetty vuoteen 2016 asti. Alun perin veroa oli tarkoitus periä vuoden 2013 loppuun saakka. Lisävero on tulosta vähennyskelpoinen erä.

Alle 26 000 euroa vuodessa ansaitsevien palkansaajien verotusta kevennettiin vuodelle 2014 uudella tuloveronbonuksella, joka on suuruudeltaan enintään 640 euroa. Hallitus on jatkamassa ja laajentamassa bonusta entisestään vuodelle 2015. Hallituksen budjetissa ehdotetaan mittavia veronkevennyksiä ensi vuodelle uhmaten EU:n komission vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä.

Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 1,73 prosentin välillä. Alueilla, joissa on suuret budjettivajeet, on mahdollista korottaa lisävero vielä tätä ylemmäs. Kunnalliset verot voivat vaihdella nolasta 0,9 prosenttiin. Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suuruusluokkaa riippuen bruttopalkan suuruudesta, työntekijän asemasta yrityksessä ja yritystyyppistä.

Italiassa myönnetään verohyvytyksiä esimerkiksi lääkekulujen, puolison, lasten lukumäärän, asuntolainan korkomenojen tai maksettujen pakollisten sosiaalivakuu-

tusmaksujen perusteella. Työ- tai eläketulojen perusteella myönnetään myös hyvitys ansiotuloista. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 55 000 euroa. Työtuloista myönnettävän ansiotulohyvityksen maksimimäärä on 1 880 euroa. Eläketulojen perusteella verohyvityksen määrä on maksimissaan 1 725 euroa.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Itävalta

Tuloveroissa ei juuri muutoksia kuluvaan vuonna.

Itävallan kokonaisveroaste on varsin korkea, ja noin puolet verotuloista kerätään työn verotuksella¹⁴. Vuoden 2009 alussa Itävallassa toteutettiin tuloverouudistus, joka kevensi verotusta vuositasolla noin yhdellä prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kevennykset koostuivat lähinnä tuloverokevennyksestä sekä helpotuksista lapsiperheille. Veroaste on kääntynyt 2000-luvun alkupuolen laskutrendistä nousuun pikkuhiljaa viime vuosien julkisen talouden sopeutustoimien johdosta. Hallitus on toteuttanut viime vuosien aikana useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi kuin menojen karsimiseksi. Palkansaajien tuloverotusta ei ole kuitenkaan kiristetty.

Hallitus on kiristänyt aiemmin melko matalia valmisteveroja. Esimerkiksi tupakan ja alkoholin verotusta on kiristetty ja käyttöön on otettu pankki- ja lentolippuvero¹⁵. Autojen rekisteröintimaksusta on tehty hiilidioksidipäästöihin perustuva ja myös eräitä ympäristöveroja on muokattu. Vuodesta 2013 lähtien suurten lomakorvausten verotusta kiristettiin kolmen vuoden määräaikaisella solidaarisuusverolla. Aikaisemmin kesä- ja joululomalta saatua korvausta verotettiin kuuden prosentin suhteellisella verokannalla, mutta nyt 24 380 euron ylittävän kuukausipalkan verotus kiristyy progressiivisesti aina 50 prosenttiin asti.

Alinta 36,5 prosentin marginaaliveroastetta maksetaan 11 000 euron verotettavista vuosituloista alkaen, ja ylin 50 prosentin marginaaliveroaste kohdistuu 60 000 euron verotettavaan vuosituloihin. Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti verohyvitys työtuloista ja työmatkoista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tulostaan maksetut sosiaaliturvamaksut ja tietyillä edellytyksillä myös korkomenot sekä lääke- ja koulutuskustannuksia.

Lapsiperheiden tuet muodostuvat tuloista riippumattomasta 58,40 euron kuukausittaisesta lapsihyvityksestä ja 220 euron vuosittaisesta lapsivähennyksestä. Lapsi-

¹⁴ Perinteisten tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan esimerkiksi rahastoon, joka tasaa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia.

¹⁵ Lentolippuveroa on tosin jo pienennetty lentokenttien odotettua vaikeampien kilpailukykyongelmien vuoksi.

vähennykseen on kytketty kannustin molemmille vanhemmille osallistua työelämään. Jos molemmat vanhemmat vaativat vähennystä, heille myönnettävää vähennystä kasvatetaan 20 prosentilla. Alle 10-vuotiaiden lasten päivähoitokustannuksista saa verovähennyksen ja lastenhoidon tukea voidaan maksaa myös työnantajille. Jos puoliso on pienituloisen, perheelle myönnetään ylimääräinen 494 euron puolisohyvitys, jonka määrä nousee yksinhuoltajilla ja lasten lukumäärän kasvaessa.

(European Commission 2014a, 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Ranska

Verot kiristyvät ja kevenevät.

Ranskan kokonaisveroaste on EU-maiden kireimpiä, ja erityisesti työnantajien maksamat palkan sivukulut ovat korkeat. Ranskassa sosiaalivakuutusmaksut ovatkin OECD-maiden korkeimmat suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tuloverotusta Ranskassa monimutkaistavat sadat erilaiset verovähennykset ja verotuet. Myös puolisoisten yhteisverotus monimutkaistaa verotusta.

Julkisen talouden sopeutustoimina verotusta on kiristetty vuodesta 2011 lähtien, jolloin muun muassa valtion tuloveroasteikon ylin marginaaliveroaste nousi yhdellä prosenttiyksiköllä 41 prosenttiin. Vuonna 2012 valtion tuloveroasteikon tulo rajat jäädettiin vuosiksi 2012 ja 2013, mitä ei ole tapahtunut Ranskassa yli 40 vuoteen. Lisäksi yli 250 000 euron vuosituloille säädettiin kolmen prosentin lisävero ja yli 500 000 euroa ansaitseville neljän prosentin lisävero. Kulutusverojen puolella kiristettiin tupakka- ja alkoholiveroa sekä luotiin uusi alennettu seitsemän prosentin arvonlisäverokanta. Elokuusta 2012 lähtien poistettiin ylitöiden verovapaus¹⁶.

Valtion tuloveroasteikkoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tuloluokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Tuolloin toteutettiin myös muita veromuutoksia runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupaus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹⁷. Useimpien pääomatulojen, kuten osinkojen, korkotulojen ja luovutusvoittojen verotus muutettiin tietyillä rajoituksilla progressiiviseksi. Yritysverotuksessa rajoitettiin korkeimien vähennysoikeutta sekä otettiin käyttöön uusi, kilpailukykyä tukeva verohyvyys, jonka määrä on kuluvana vuonna kuusi prosenttia työntekijän palkkasummasta. Työntekijän palkkasumma ei saa tällöin ylittää Ranskassa säädettyä

¹⁶ Ylityökorvaukset säädettiin työntekijöille verovapaiksi elokuussa 2007.

¹⁷ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan. Hollande ei ole kuitenkaan lupunut 75 prosentin lisäverosta suurituloisille. Hän on esittänyt, että 75 prosentin vero säädettäisiin niille yrityksille, jotka maksavat yli miljoonan euron palkkaa työntekijälleen.

minimipalkkaa kerrottuna kertoimella 2,5. Vuoden 2014 alussa yleinen 19,6 prosentin arvonlisäverokanta nousi 20 prosenttiin ja alennettu 7 prosentin verokanta 10 prosenttiin.

Vuonna 2014 tuloveroasteikkoihin tehtiin normaalit indeksitarkistukset ja pienituloisille suunnattuja vähennyksiä kasvatettiin. Yritysverotuksen puolella väliaikaista suuryrityksille suunnattua maksua nostettiin ja voimassaoloa pidennettiin. Valmisteverotuksen puolella Ranskassa otetaan vähitellen käyttöön hiilidioksidipäästöihin perustuva energiavero.

Verosopeutuksesta ollaan siirtymässä kilpailukykyä ja talouden toimeliaisuutta avittavan veropolitiikan suuntaan, kun vuoden 2015 budjetissa valtion tuloveroasteikon nykyinen alin porras ollaan poistamassa ja työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja leikkaamassa. Pidemmällä tähtäimellä yritysveroprosenttia ollaan laske-massa 33,3 prosentista 28 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Työtuloja verotetaan Ranskassa valtion progressiivisella viisiportaisella tuloveroasteikkolla. Veroasteikkoa sovelletaan edellisen vuoden verotettaviin tuloihin kotitalouskohtaisesti. Valtion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista sosiaaliveroja, jotka ovat tietyillä ehdoilla osittain vähennyskelpoisia muussa tuloverotuksessa. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

Pienituloisten työllistymistä alettiin kannustaa vuonna 2001 käyttöön otetulla erityisellä kotitalouskohtaisella verosta tehtävällä vähennyksellä, työllisyysbonuksella. Bonuksen määrään vaikuttavat työtulojen lisäksi muun muassa hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Työllisyysbonus on suurimmillaan minimipalkkaa) ansaitsevilla työntekijöillä. Jos bonus ylittää kotitalouden maksettavaksi määrätyt verot, loppuosa vähennyksestä hyvitetään verovelvollisille. Työllisyysbonuksen tulorajoihin ei ole tehty vuodesta 2009 lähtien tarkistuksia. Sen rinnalle on säädetty uusi erittäin pienituloisten työntekoa kannustava tulonsiirto.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b, OECD 2013)

Saksa

Verot pysyvät Saksassa yhä ennallaan.

Saksan kokonaisveroaste on Eurooppalaisella keskitasolla. Verotuksesta 40 prosenttia muodostavat palkkasidonnaiset pakolliset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut. Vuonna 2007 toteutetusta arvonlisäverokantojen nostosta huolimatta kulutuksen verot ovat sen sijaan hieman alle EU:n keskiarvon. Saksan veropolitiikka on ollut viime vuodet varsin muuttumatonta. Lähinnä perusvähennyistä on hieman nostettu ja työeläkevakuutusmaksua alennettu. Muutokset ovat pitäneet tuloverotuksen suurin piirtein ennallaan.

Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktiopohjaisella tuloveroasteikolla. Tuloveroihin lisätään 5,5 prosentin solidaarisuusmaksu. Puolisoita verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Liittovaltion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloistaan lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä. Tuloverotuksen keskeisimmät vähennykset ovat perusvähennys, 8 354 euroa, ja tulonhankkimisvähennys. Lapsiperheet saavat tukea muun muassa lapsivähennyksen ja lapsilisän muodossa. Yksinhuoltajavanhemmat saavat korotettua tukea.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Suomi

Kunnallisveroprosenttien ja työeläkevakuutusmaksun korotukset kiristivät palkkaverotusta.

Suomessa veronkiristykset ovat kääntäneet kokonaisveroasteen nousuun finanssikriisin jälkeen. Vuoden 2010 pohjiin verrattuna veroaste tulee olemaan nyt kuluvana vuonna noin 3,5 prosenttiyksikköä korkeampi. Verotuotot koostuvat etenkin tuloihin kohdistuvista veroista ja sosiaalivakuutusmaksuista, kulutusverojen osuus verorakenteesta taas on OECD:n keskiarvon tuntumassa.

Suomessa palkansaajien tuloverotusta kevennettiin vähitellen vuodesta 1996 lähtien sosiaalivakuutusmaksuja alentamalla, valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja leikkaamalla sekä kunnallisveron ansiotulovähennystä korottamalla ja laajentamalla sitä uusille tulotasoille. Vuonna 2006 kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korotus korvattiin uudella valtion verotuksessa tehtävällä ansiotulovähennyksellä. Vähennys mahdollisti myös pienituloisten tuloverotuksen keventämisen ilman kuntien tulopohjan kaventamista. Valtionverotuksen ansiotulovähennys korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009. Työtulovähennys on edeltäjänsä kaltainen verosta tehtävä vähennys.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennysten ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät tulotasosta riippuen vajaalla yhdellä prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan. Näin siitä huolimatta, että palkat, keskimääräinen kunnallisvero ja palkansaajan lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut nousivat vuosittain. Tuloverotusta automaattisesti kiristävien tekijöiden vaikutus kompensoitiin verovelvollisille muuttamalla tuloveroasteikkoja ja kasvattamalla verovähennyksiä.

Vuonna 2013 tuloverotusta lähdettiin kuitenkin kiristämään, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä tarkistuksista luovuttiin. Valtion tuloveroasteikon tulo rajat ja marginaaliveroprosentit pidettiin siten muilta osin ennallaan.

laan, paitsi että 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotiin uusi tuloluokka. Kolmen vuoden määräajaksi säädetyn uuden tuloluokan marginaaliveroprosentti on 31,75, joka on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin toiseksi ylimmän tuloluokan lisäveroprosentti. Pienituloisten asemaa kuitenkin helpotettiin kasvattamalla muun muassa työtulovähennyksen maksimimäärää ja nostamalla perusvähennystä. Myös vuoden 2013 alussa televisiolupamaksun korvannut television omistamisesta riippumaton yleisradiovero kiristi tuloverotusta. Yle-vero peritään muun tuloverotuksen yhteydessä, ja yksittäisellä ihmisellä Yle-vero kasvattaa tuloveroprosenttia erityisesti aivan pienimmillä tuloilla. Henkilöiltä perittävän Yle-veron suuruus on 51–143 euroa vuonna 2014.

Vuonna 2014 ansiotuloverotukseen tehtiin indeksitarkistukset siten, että keskimääräiseksi ennustettu 1,5 % ansiotason nousu ei nostaisi tuloveroprosenttia. Tämä toteutettiin valtion tuloveroasteikon rajoja työtulovähennystä ja perusvähennystä muuttamalla. Perusvähennys ei ulotu tässä vertailussa käytetyille palkkatasoille

Tuloverotus kuitenkin keskimäärin kiristyi kunnallisveroprosenttien ja työeläkemaksun noususta johtuen. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,36 prosenttiyksikköä, kun 156 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan. Lisäksi palkan-saajilta perittävä työeläkevakuutusmaksu nousi 0,4 prosenttiyksikköä 5,55 prosenttiin (alle 53-v:n maksu). Muiden pakollisten sosiaalivakuutusmaksujen nettomuutos ei juuri kiristänyt verotusta.

Ansiotuloverojen kiristyessä yritysverotuksen kilpailukykyä pyrittiin parantamaan laskemalla yhteisöveroprosentti 4,5 prosenttiyksiköllä 20 prosenttiin. Samalla osinkoverotusta muutettiin.

Kulutusverotuksen puolella veropolitiikka oli kiristävää. Kuluvana vuonna nostettiin muun muassa alkoholin, tupakan, virvoitusjuomien, sähkön ja liikennepoltto-aineiden valmisteveroja. Myös kiinteistöveron tuottoa pyrittiin kasvattamaan verotusarvoihin tehtävien muutosten avulla.

Viro

Tuloverot ennallaan – muutoksia kuitenkin odotettavissa.

Viron veroaste on korkeampi kuin muissa Baltian maissa, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Kulutusverojen ja lähinnä työnantajilta kerättävien sosiaaliturvamaksujen merkitys veroasteessa on suuri. Viron veropolitiikan tavoitteena on ollut jo pidemmän aikaa siirtää verorasitusta pois työn ja tuotannon tekijöiden verotuksesta kohti kulutus- ja ympäristöveroja. Aivan viime vuosina tuloverot ovat pysyneet ennallaan, mutta valmisteveroja on korotettu vuosittain. Sen lisäksi arvonnisäveroon tehtiin kahden prosenttiyksikön korotus heinäkuussa 2009.

Työtuloista ja henkilökohtaisista pääomatuloista maksetaan Virossa 21 prosentin tasavero. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mutta sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti vuonna 2008. Vuonna 2009 kansainvälinen talouslamba pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin. Vuonna 2011 hyvän talouskasvun siivittämänä Viro päätti laskea veroprosentin 20:een, mutta vasta vuonna 2015.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä jokaisen verovelvollisen kokonaistuloista vähennetään henkilökohtainen perusvähennys. Perusvähennys muodostaa verojärjestelmään verotettavan tulon alarajan, joka on ollut vuodesta 2011 lähtien 1 728 euroa (ks. liite 2). Toisen vanhemman perusvähennys kaksinkertaistetaan toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta lähtien. Perusvähennystä on tarkoitus nostaa hallituksen linjauksen mukaan vuosina 2015–2018.

Virossa ei ole paikallisia tuloveroja eivätkä palkansaajat maksa sosiaalivakuutusmaksuja. Palkansaajilla on kuitenkin 2,0 prosentin työttömyysvakuutusmaksu¹⁸, kun vastaava maksuprosentti työnantajilla on 1,0. Työntekijän työttömyysvakuutusmaksu laski 0,8 prosenttiyksikköä vuonna 2013, kun työnantajilla kevennys oli 0,4 prosenttiyksikköä. Työnantajat maksavat työntekijöiden palkkasummasta myös 33 prosentin sosiaaliveroa. Virossa ei ole varsinaista yleistä yritysveroprosenttia, vaan vasta jaettavia voittoja verotetaan samalla 21 prosentin tasaverolla.

(European Commission 2014a, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

3.2 Verotus vertailun muissa Euroopan maissa

Britannia

Perusvähennystä kasvatettiin ja yritysveroprosenttia laskettiin.

Britannian veroaste liikkuu EU:n keskiarvon alapuolella. Progressiivinen työn verotus on kevyttä, sillä erityisesti työn sivukulut ovat matalat. Sen sijaan omaisuudesta kertyy Britannialle verotuottoja monia muita maita enemmän. Perinteisesti kulutusveroilla on ollut Britanniassa muita EU-maita vaatimattomampi rooli, mutta muun muassa vuoden 2011 alussa toteutettu arvonlisäverotuksen kiristys on nostanut kulutusverojen merkitystä lähelle muiden EU-maiden keskiarvoa. Ympäristöverojen merkitys on pysynyt Britanniassa vakaana.

Hallituksen on pyrkinyt vauhdittamaan talouskasvua luomalla yrityksille verokannustimia, kuten patenttiboksi ja keventämällä asteittain yritysveroprosenttia.

¹⁸ Vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille.

Kuluvana vuonna yritysverokanta laski 23 prosentista 21 prosenttiin. Veroprosentti laskee vielä vuonna 2015 20 prosenttiin.

Britannia oli finanssikriisin yhteydessä vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, joka kiristi hyvätuloisten palkansaaajien tuloverotusta. Kiristys toteutettiin lisäämällä valtion kaksiporlaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta¹⁹. Hyvätuloisten verotuksen kiristäminen sai osakseen sekä kovaa kritiikkiä että ymmärrystä. *Mirrlees Review*'ssa (2011) arvioitiin, että ei ole varmaa tuottiko marginaaliveron korotus 50 prosenttiin lainkaan verotuloja, vai vähensikö se jopa niitä. Vero kohdistui vain noin 300 000 henkilöön.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luotiin uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi vuonna 2013 kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45:een. Verolla arvioitiin olevan haitallisia käyttäytymisvaikutuksia, minkä lisäksi hallitus näki sen heikentävän Britannian houkuttelevuutta liiketoiminnan ja kasvun sijaintipaikkana. Tuloveroasteikon muut kaksi marginaaliveroprosenttia ovat pysyneet sen sijaan ennallaan.

Toinen keskeinen tuloverotusta matalammilla palkkatasoilla keventänyt muutos oli perusvähennyksen nosto 1 100 punnalla, jolloin vähennys oli 9 440 puntaa 6.4.2013–5.4.2014²⁰. Vähennyksen kasvattamisen vastapainona tuloveroasteikon alimman tuloluokan tulorajaa laskettiin 2 505 punnalla. Perusvähennystä nostettiin yhä 6.4.2014 lukien 10 000 puntaan.

Britannialle on tyypillistä, että pienituloisia tuetaan erilaisten verohyvitysten kautta pikemmin kuin sosiaalisilla palveluilla. Istuvan hallituksen tavoitteena on kuitenkin siirtää painopistettä hallituskaudella voimakkaammin sosiaalisiin palveluihin. Toisena keskeisenä tavoitteena on pitää etuusjärjestelmän kustannukset kurissa ja kannustaa kansalaisia voimakkaammin työn vastaanottamiseen. Toisaalta rahallinen tuki on kohdistettu voimakkaammin aivan pienituloisimmille.

Britanniassa hallitus on käynnistänyt kannustinloukkujen purkamiseksi mittavan sosiaaliturvauudistuksen. Vähitellen käyttöön otettava uusi tukimuoto, *Universal Credit*, korvaa useampia vanhoja sosiaaliturvaetuksia ja verovähennyksiä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan eri osissa maata portaittain vuoteen 2017 mennessä.

Britanniassa on ollut käytössä vuodesta 2003 lähtien nykymuotoinen pienituloisille palkansaaajille tietyillä ehdoilla myönnettävä ansiotulovähennys (*working tax*

¹⁹ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta, kunnes vähennys pienenee nolnaan.

²⁰ Britanniassa verovuosi ei ole kalenterivuosi vaan alkaa 6.4.

credit). Vähennyksen määrään vaikuttavat muun muassa perhemuoto sekä työtuntien ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä palkansaajalla vähennys on jo lähes poistunut 13 000 Englannin punnan ylittävillä bruttotuloilla, mutta vähennys on suurempi perheellisille. Verojärjestelmä tuntee myös lapsihyvityksen, jonka määrä riippuu tuloista ja lasten lukumäärästä. Yksinkertaisimmillaan kaksilapsinen perhe saa lapsihyvityksen noin 32 000 punnan vuosituloihin asti.

(European Commission 2014a ja 2014b, HM Revenue & Customs 2014 ja 2012, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Norja

Keventävää veropolitiikkaa.

Muiden Pohjoismaiden tapaan Norja on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa öljyn ja kaasun jalostus sekä ympäristöverot tuottavat huomattavasti verotuloja valtion budjettiin. Tulot välillisestä verotuksesta ja sosiaaliturvamaksuista suhteessa BKT:hen jäävät kuitenkin EU:n keskiarvojen alle. Norja on selvinnyt kansainvälisestä talouskriisistä varsin pienin vaurioin vahvan julkisen talouden ja pirteän kotimaisen kulutuksen vuoksi.

Työn verotus on Norjassa melko maltillista. Vuonna 2014 palkansaajien tuloverotus hieman keveni, kun perusvähennystä korotettiin ja yleistä tuloveroprosenttia laskettiin 28 prosentista 27 prosenttiin. Samalla myös yritysten tuloveroprosentti laski prosenttiyksiköllä 27 prosenttiin, osana hallituksen kilpailukykyä parantavia muutoksia. Toimiin liittyivät myös T&K-vähennyksen sekä yritysten poistomahdollisuuksien laajentaminen. Lisäksi perintöverosta luovuttiin kuluvan vuoden alussa. Puolisoiden yhteisverotuksen osalta perusvähennystä kuitenkin leikattiin merkittävästi, mikä kiristi etenkin yhden tulonsaajan perheiden verotusta pienemmällä ja keskimääräisillä palkkatasoilla.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa suurempia työ- ja eläketuloja verotetaan progressiivisella verokannalla ja muita tuloja etupäässä tasaverokannalla. Verotettavan tulon laskemisessa hyödynnetään kahta erilaista tulopohjaa tavallisille ja henkilökohtaisille tuloille.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niitä verotetaan suhteellisella 27 prosentin verokannalla. Verokanta jakaantuu maakunta- ja kuntaveroon sekä valtion veroon. Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Suhteellisesti verotettujen tulojen rinnalla työhön liittyvistä tuloista joutuu maksamaan valtion progressiivista lisävero, jos tulot ylittävät valtion tuloveroasteikon alimman tuloajan. Tämä ”henkilökohtainen tulo” on bruttomääräinen eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Bruttopalkasta on maksettava myös 8,2 prosentin sosiaaliturvamaksut tiettyyn kattoon asti.

Vuonna 2014 valtion lisäveroä maksetaan 527 400 Norjan kruunun verotettavista vuosituloista yhdeksän prosenttia marginaaliveroasteella (ks. liite 2). Veroasteikon ylempää 12 prosenttia marginaaliveroprosenttia maksetaan 857 300 Norjan kruunun ylittävistä verotettavista tuloista.

(European Commission 2014a, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

Ruotsi

Palkkaverotus keveni.

Ruotsin kokonaisveroaste on korkea, vaikka vuodesta 2012 eteenpäin se on jäänyt jo alle Suomen tason. Ruotsin hallitus on viimeisimpien vuosien aikana keventänyt erityisesti tuloverotusta työllisyyden edistämiseksi, mutta työn verotus on yhä kansainvälisesti vertaillen kireää.

Maan hallitus on keventänyt työn verotusta laajentamalla tuloverojärjestelmän vähennyksiä erityisesti pieni- ja keskituloisille ja vastaavasti kiristänyt ympäristöveroja sekä muita valmisteveroja. Muutokset ovat keventäneet kokonaisveroasteen tasoa ja muuttaneet verotuksen painopistettä välillisten verojen suuntaan. Kunnilla on Ruotsissa merkittävä rooli verojen kerääjinä.

Ruotsin hallitus päätti vauhdittaa talouskasvua alentamalla yhteisöverokannan vuoden 2013 alussa 26,3 prosentista 22 prosenttiin. Myös vuoden 2014 budjetti tähtäsi elvyttämään taloutta. Verotoimiin kuului työtulovähennyksen kasvattaminen 12 miljardilla kruunulla. Käytännössä se tarkoitti maksimissaan reilun 4 000 kruunun vuosittaista verohelpotusta. Ansiotuloverotukseen tehdään vuosittain myös indeksitarkistukset.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin suhteellinen verokanta. Valtion tuloveroasteikko on kaksiportainen, ja sen ensimmäinen 20 prosentin marginaalivero kohdistuu 420 800 Ruotsin kruunun ylittäviin verotettaviin tuloihin. Asteikon toinen tuloluokka alkaa 602 600 Ruotsin kruunun ylittävistä verotettavista tuloista, joista maksetaan 25 prosentin marginaalivero.

Kunnat ja maakärjäkunnat (landsting) ovat Ruotsissa merkittäviä veronsaajia, sillä niiden yhteenlaskettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 31,86 prosenttia. Kunnallisvero on suhteellinen ja prosentit vaihtelevat alueittain 29,19 prosentista 34,70 prosenttiin. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkan-saajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Aivan pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvä-

hennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja perusvähennykseen. Perusvähennys on alle 65-vuotiailla maksimissaan 34 200 Ruotsin kruunua tuloista riippuen. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys voi olla suurempi.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Se on ollut Ruotsin hallituksen keskeinen työn verotusta alentava instrumentti, ja vähennystä on kasvatettu merkittävästi vuosina 2008–2010. Sen jälkeen vähennyksen ala- ja ylärajoihin on tehty vuosittain inflaatiotarkistukset ja nyt vuodelle 2014 uusi viides tasokorotus. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla. Maksimissaan verohyöty nousee kuluvana vuonna noin 26 300 kruunuun keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna. Ikääntyneitä, vähintään 65-vuotiaita kannustetaan pysymään töissä korotetulla työtulovähennyksellä.

Vuoden 2015 verotuksen osalta uusi hallitus esittää muutoksia tuloverotukseen. Työtulovähennystä ehdotetaan leikattavaksi suurituloisimmilta. Tällä hetkellä työtulovähennys ei pienene tulojen kasvaessa kuten Suomessa. Hallitus ehdottaa, että työtulovähennys alkaisikin pienentyä tulojen ylittäessä noin 600 000 kruunua vuodessa alle 65-vuotiaiden osalta, ja kokonaan se poistuisi 1 479 200 kruunun vuosituloilla. Tämän laskennallinen verotuottovaikutus olisi 2,36 miljardia kruunua.

Toinen tuloverotukseen ehdotettu muutos koskee tuloveroasteikon indeksitarkistusta. Indeksitarkistus on Ruotsissa hintatason muutos lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Nyt vuodelle 2015 tarkistus tehtäisiin alimpaan tuloajaan vain inflaation mukaisena. Tämä veronkorotuksen mittaluokka on hieman alle kaksi miljardia kruunua. Lisäksi valmisteveroja ollaan laajasti korottamassa ja eläkeläisten perusvähennystä nostamassa.

Kotitalousvähennys on ollut Ruotsissa käytössä vuoden 2008 heinäkuusta lähtien. Sen perusteella tiettyjen ostettujen palvelujen hinnasta voi vähentää 50 prosenttia 50 000 kruunuun asti. Vähennystä laajennettiin korjausrakentamiseen vuoden 2009 heinäkuun alusta.

(European Commission 2014a, Finansdepartementet 2014 ja 2013, Statistiska Centralbyrån 2014)

Sveitsi

Tuloverot pysyvät Sveitsissä ennallaan.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 600 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan, ja kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin

välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä on varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksyttyä²¹.

Muuhun Eurooppaan verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on matala. Veroaste on suuntautunut vahvasti välittömien verojen suuntaan, ja työn verotus kerryttääkin verotuloja suhteessa maan bruttokansantuotteeseen EU:n keskiarvojen verran. Myös pääomatulojen merkitys on huomattava. Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalalta, mutta todellisuudessa Sveitsin verotaso on varsin lähellä muita kehittyneitä Euroopan maita. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa²². Jos vertailtaisiin todellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan yhtä keveää. Lisäksi Sveitsissä maksetaan palkasta tuloverojen ohella huomattavia ei-lakisääteisiä työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja. Nämä vakuutusmaksut maksetaan yksityisille vakuutuslaitoksille, joten niitä ei ole huomioitu tässä selvityksessä.

Liittovaltion ansiotuloveroprosentti vaihtelee 0,77 ja 11,5 välillä. Kantonit ja kunnat asettavat verotettavalle tulolle omat veroasteensa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville lopullinen tuloveron määrä. Zürichin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava kantonin kerroin on Zürichissä 1,0 ja kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Tyypillisesti kantonien ja kuntien verotaso on noin kaksi kertaa liittovaltion verotaso. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

Liittovaltion tuloveroperusteet ovat olleet muuttumattomat jo pidemmän aikaa. Kuluvana vuonna liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoihin ei tehty edes inflaatiotarkistuksia. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, perusvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntotuloa.

Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella. Vuoden 2008 alusta pienempituloisen puolison kannustimia osallistua työelämään parannettiin myöntämällä vähennys pienten tulojen perusteella sekä luomalla kahden tulonsaajan

²¹ Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotuksen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat eläkepäiviä viettävät ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saataan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki säädettiin kuluvana vuonna, ja laki tulee voimaan vuonna 2016. Taloudellinen kriisi on lisännyt kritiikkiä varakkaiden ulkomaalaisten kiinteää verotusmahdollisuutta vastaan ja 30.11.2014 Sveitsissä äänestetään veromenetelmän poistosta.

²² Keskimääräinen palkka Sveitsissä on tässä vertailussa käytetyn toiseksi ylimmän (63 400 €/v) ja ylimmän (133 900 €/v) esimerkkipalkan välissä.

perheille puolison ansiotulovähennys. Tällöin perheen kokonaistuloista voi tyypillisesti vähentää puolet pienempituloisen puolison tuloista. Vähennyksen tulee olla kuitenkin vähintään 8 100 ja maksimissaan 13 400 Sveitsin frangia.

(Fuentes 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b, OECD 2014, [www. swissinfo.ch](http://www.swissinfo.ch))

Tanska

Palkkaverotuksen keventäminen jatkuu.

Tanskan kokonaisveroaste on Euroopan korkein, ja myös työn verotus on kireää. Tanskassa verotulot kerätään lähes yksinomaan palkkaveroilla sekä kulutuksen verottamisella²³, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä lähes olematon rooli. Tanskan veropolitiikka on tähdännyt viime vuosina työn verotuksen keventämiseen ja veroasteet ovat laskeneet hieman. Tanskassa on myös kattava ja moderni ympäristöverotus. Kuntien rooli tuloverotuksessa on merkittävä.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Se keventää tuloveroja ja kiristää kulutusveroja suunnaten verojärjestelmän painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä rasittavia tuotteita. Vuoden 2010 valtion tuloveroasteikon muutokset laskivat pienempien tulojen marginaaliveroastetta noin 1,5 prosenttiyksiköllä 41 prosenttiin ja suurimmilla vuosituloilla noin 7 prosenttiyksiköllä 56 prosenttiin²⁴. Verokevennyksen vastapainona kiristettiin energia-, rasva-, makeis- ja tupakkaveroja, mutta kiristykset toteutetaan hieman hitaammalla aikataululla. Verouudistusta rahoitetaan myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Vuonna 2013 Tanska kumosi rasvaveron ja hylkäsi myös kaavailun sokeriveron. Veroilla pyrittiin ohjaamaan kuluttajien valintoja kohti terveellisempiä hyödykkeitä, mutta kyseisiä veroja ei pystytty toteuttamaan oikeusvarmalla tavalla. Myös valtiontukikysymykset ovat aiheuttaneet epäselvyyttä.

Lisätäkseen kilpailukykyä ja työn tarjontaa pidemmällä aikavälillä Tanskan uusi hallitus päätti jatkaa muiden rakenneuudistusten ohella myös verouudistuksia. Vuonna 2012 päätettiin uudesta verouudistuksesta, joka toteutetaan vaiheittain kymmenen vuoden aikana. Työn verotusta kevennetään tuloveroasteikon ylintä rajaa nostamalla ja tulovähennyksiä kasvattamalla. Nyt verokevennykset rahoitetaan vain osittain muita veroja nostamalla, esimerkiksi indeksoimalla eräitä valmisteveroja. Myöhemmin päätettiin myös yritysveroprosentin laskemisesta vuoden 25 prosentista (2013) 22 prosenttiin vuoteen 2016 mennessä.

²³ Palkkaverot kerryttävät puolet maan kaikista verotuotoista.

²⁴ Ylimpien marginaaliverojen verokatto laski 59 prosentista 51,5 prosenttiin vuonna 2010. Verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä sosiaaliturvamaksuja.

Myöskään Tanskassa ei ole välttytty taloustaantumana aiheuttamilta budjettihuolilta ja niiden paikkaamiseksi päätetyiltä veronkorotuksilta. Tuloverotuksen osalta automaattisista asteikkotarkistuksista luovuttiin vuosina 2011–2013 ja valtion tuloveroasteikon ylimmän tulorajan korotusta lykättiin vuodesta 2011 vuoteen 2014.

Valtion veron lisäksi palkkatuloista maksetaan Tanskassa keskimäärin 25 prosentin kunnallisvero sekä 5 prosentin terveystakuu. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,7 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Kuluvana vuonna perusvähennyksen kasvatettiin ja ansiotulovähennystä laajennettiin. Vähennyksen nousuprosentti kasvoi 7,65:een ja maksimimäärä kasvoi 25 000 kruunuun. Yksinhuoltajavanhemmille luotiin uusi työtulovähennys, jonka maksimimäärä on 17 700 kruunua vuonna 2014. Sosiaaliturvamaksut ovat tuloverotuksessa vähennyskelpoisia. Vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alimman tuloveroasteikon veroprosentti nousi 5,83 prosentista 6,83 prosenttiin.

(European Commission 2014a ja 2014b, International Bureau of Fiscal Documentation 2014a ja 2014b)

3.3 Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa

Australia

Suurille tuloille uusi väliaikainen lisävero.

Australia on perinteisesti ollut matalan verotuksen maa. Näin siksi, että monet sosiaaliturvaan liittyvät ja useimmissa OECD-maissa julkisella sektorilla hoidettavat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta valtaosa kerätään yksityisten henkilöiden sekä yritysten tuloveroilla.

Pitkittänyt kansainvälinen talouskriisi on kääntänyt myös Australian budjetin alijäämäiseksi. Hallituksen finanssipolitiikan tavoitteena onkin palauttaa budjetin ylijäämä. Kuluvan vuoden budjettiin sisältyykin mittavan investointiohjelma lisäksi veromuutoksia. Vastikään käyttöön otettu mineraalivarantojen tuottoihin kohdistuvasta verosta (Mineral Resource Rent Tax) luovuttiin ja polttoaineiden valmisteveroja korotettiin inflaation mukaan.

Henkilöverotuksen puolella Australiassa otettiin käyttöön väliaikainen kahden prosentin ”budjetinpaikkausmaksu” yli 180 000 Australian dollarin vuosituloille kolmeksi vuodeksi. Tuloverotukseen liittyviä vähennyksiä myös karsittiin. Valtion neliportainen tuloveroasteikko pidettiin edellisvuoden tasolla.

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi 2 prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävää terveyskuluvakuutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotasosta riippuen joko yhdellä, 1,25:llä tai 1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja Australiassa ei peritä²⁵.

Australian verojärjestelmässä on mahdollisuus hakea useita verovähennyksiä, jos ne liittyvät työtulojen ansaintaan. Sen lisäksi verovelvollinen voi olla oikeutettu joihinkin verojen määrää pienentäviin verohyvityksiin, kuten tuloriippuvaiseen puoliso vähennykseen, pieni- ja keskituloisille suunnattuun verohyvitykseen tai esimerkiksi hyvitykseen lääkekustannusten tai yksityisen terveysvakuutuksen perusteella.

(Australian Government 2014, Commonwealth of Australia 2014, IBFD 2009, IBFD 2014b, OECD 2014)

Japani

Kulutusvero nousi, suurituloisten palkkaveroihin odotettavissa kiristyksiä.

Myös Japani on matalan verotuksen maa OECD-maiden joukossa, ja työn verotus on Japanissa maltillista. Japani on kamppailut laskevan hintatason ja vaikean kotimaisen kulutuksen kanssa jo pidemmän aikaa. Kansainvälinen talouskriisi on lisäksi kärjistänyt ongelmia. Palkansaajan veroperusteet ovat pysyneet viime vuodet suurin piirtein ennallaan.

Japanin valtiontalous on ollut jo vuosia raskaasti alijäämäinen ja velkaantunut. Japanin hallitus on pyrkinyt piristämään talouskasvua ja kuluttajien luottamusta elvyttämällä. Keskuspankki on tukenut tavoitetta löyhentämällä rahapolitiikkaa. Hallitus on kuitenkin pitänyt kiinni suunnitelmista supistaa valtion ja kuntien tulojen ja menojen epätasapainoa. Valtiontaloutta tasapainotettiin nostamalla kulutusvero vuonna 2014 viidestä kahdeksaan prosenttiin, ja siitä tullaan näillä näkymin nostamaan edelleen 10 prosenttiin lokakuussa 2015. Japanin talous pieneni kuluvan vuoden toiselle neljännekselle ajoittuneen kulutusveron noston seurauksena, ja talouskasvun elpyminen otti näin takapankkia.

Talouden tasapainottamispakettiin kuuluvia muita toimia ovat lähdeveron nostaminen miljoonaan Japanin jeniin asti 10 prosentista 10,21 prosenttiin vuosina 2013–2037 sekä valtion tuloveroasteikon uusi ylin 45 prosentin marginaalivero vuodesta 2015 alkaen 40 milj. jenin ylittävälle tuloille. Lisäksi korotetaan asukasveroa. Työtuloon liittyvää ansiotulovähennystä tullaan vuodesta 2016 alkaen pie-

²⁵ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9,25 %:n maksuilla (superannuation guarantee system). Maksua ei katsota kuitenkaan veroksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä liian suuri rooli.

nentämään kaikkein suurituloisimpien tulonsaajien osalta²⁶. Kasvun tukemiseksi yritysveroja vastaavasti kevennettiin vuoden 2014 alusta.

Palkansaajien tuloveroasteikko pysyi kuluvana vuonna ennallaan. Japanin progressiivinen valtion tuloveroasteikko on kuusiportainen ulottuen viidestä prosentista 40 prosenttiin. Valtion tuloveroasteikon lisäksi palkkatuloista peritään alueiden ja paikallishallinnon asukasvero sekä sosiaaliturvamaksuja eläköitymisen, työttömyyden ja sairauden varalle. Asukasvero jakaantuu kiinteään maksuun ja 10 prosentin suhteelliseen tuloista riippuvaan osaan. Tuloista vähennetään muun muassa työtuloista riippuva ansiotulovähennys, perusvähennys ja puoliso vähennys.

Japanin jenin valuuttakurssi on heilahdellut vuosien saatossa huomattavasti suhteessa euroon. Tämän vuoden selvityksessä valuutta on lähellä 2000-luvun keskiarvoa, mutta noin neljänneksen heikompi kuin edellisvuoden selvityksessä. Tämä osittain nostaa Japanin veroprosentteja viime vuoteen verrattuna.

(IBFD 2009, IBFD 2014b, OECD 2013, OECD 2014, PWC 2014)

Kanada

Tuloverot pysyvät Kanadassa yhä ennallaan.

Kanadan kokonaisveroaste alittaa OECD-maiden keskiarvon. Valtaosa verotuloista kerätään työn ja kulutuksen veroilla, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä vain vähäinen rooli. Kanadan talous on selvinnyt kansainvälisestä talouskriisistä melko pienin vaurioin muun muassa elvytyksen, vahvan kotimaisen kulutuksen ja vähäisen julkisen velkaantumisen ansiosta.

Liittovaltion budjetti on tarkoitus saattaa tasapainoon vuosien 2015–2016 aikana. Veroja ei kuitenkaan kiristetä, vaan tasapainotustoimiin kuuluvat menosäästöt, veropohjan laajentaminen ja aggressiivisen verosuunnittelun ja veronkierron karsiminen.

Kanadan liittovaltion ohella kaikilla provinseilla ja maakunnilla on oikeus kerätä tuloveroja, joten tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan. Kanadan verojärjestelmä sisältää myös lukuisia verovähennyksiä, kuten esimerkiksi perus- ja puoliso vähennyksen sekä lapsiperheille ja työssäkäyville suunnatut verohyvitykset. Tulonhankkimisvähennystä muistuttavan työllisyshyvityksen ohella Kanadassa on otettu käyttöön vuonna 2007 pienituloisille suunnattu ansiotulohyvitys (*working income tax benefit*). Tyypillisten verohyvitysten lisäksi verojärjestelmästä löytyy useita säästämiseen, kouluttautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestoimintaan liittyviä verohyvityksiä.

²⁶ Vähennyksen leikkaantuminen näkyisi vain tämän selvityksen ylimmällä esimerkkipalkkatasolla, joka on noin 17 milj. jeniä vuonna 2014.

Palkansaajan tuloverotus pysyi vuonna 2014 suurin piirtein ennallaan. Liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoihin ja useimpiin vähennyksiin tehtiin indeksitarkistukset. Eläkemaksu pysyi ennallaan 4,95 prosentissa ja työttömyysvakuutusmaksu 1,88 prosentissa. Sosiaalivakuutusmaksuilla on vuosittaiset vakuutettavat maksimimäärät.

Kanada laski yhteisöverokantaa 2000-luvulla moneen otteeseen. Vuonna 2012 se laski 15 prosenttiin. Tähän päälle tulee vielä provinssien määräämä vero. Yhteisöveroprosenttiin ei ole suunnitteilla uusia veronkevennyksiä, mutta hallitus on sitoutunut pitämään yritysverot matalana.

(Canada Revenue Agency 2014, Department of Finance Canada 2013, IBFD 2009, OECD 2013 ja 2014, PWC 2014)

USA

Työn verotus suurin piirtein ennallaan.

Euroopan maihin verrattuna Yhdysvaltojen kokonaisveroaste on matala. Erityisesti kulutusverot ovat epäsuosittuja Yhdysvalloissa, ja ne tuottavatkin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna vähiten OECD maista. Omaisuuden verotus tuo verotuloista OECD maista taas suurimman osuuden.

Presidentti Barack Obaman veropolitiikan keskeisiä periaatteita ovat olleet verokevennysten suuntaaminen työssäkäyvälle keskiluokalle sekä selkeyden lisääminen verojärjestelmässä. Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä onkin varsin sekava lukuisten verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltiotakenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi.

Barack Obaman uudelleenvalinnan jälkeen demokraattienemmistöisen senaatin ja republikaanienemmistöisen edustajainhuoneen kiistely veropolitiikasta on jatkunut. Vuoden 2013 alusta presidentti sääti George Bushin vuonna 2001 alkaneen väliaikaisen veronkevennysohjelman pysyväksi muilta paitsi sellaisilta palkansaajilta, joiden verotettavat tulot ylittävät 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja on hieman korkeampi. Näistä tuloista on jatkossa maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin lisävero aikaisemman 35 prosentin sijaan. Muissa tuloluokissa marginaaliveroprosentit pysyivät ennallaan. Liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan.

Kuluvan vuoden budjetti leikkaa eräitä verovähennyksiä suurituloisilta. Vuonna 2014 pakollinen työntekijän eläkemaksu on 6,2 prosenttia palkasta. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 117 000 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen eläkemaksua ei enää peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Barack Obaman terveydenhuoltouu-

distuksen rahoittamiseksi sairausvakuutusmaksun ohelle säädettiin kaksi uutta veroa, joita maksetaan 200 000 dollarin ylittävistä tuloista. Toinen 0,9 prosentin lisävero koskee palkansaajien ansiotuloja ja toinen 3,8 prosentin lisävero koskee vastaavan suuruisia investointituloja.

Yhdysvalloissa tuloverosta myönnetään muun muassa ansiotyön, lasten ja koulutuskustannusten perusteella verohyvityksiä. Keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvyitys on jo vuonna 1975 käyttöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys²⁷. Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaajille hakemuksesta myönnettävä verohyvyitys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä hyvityksen maksimimäärä on 496 dollaria, ja hyvitys poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 14 590 dollaria. Yli kaksilapsisilla perheillä vähennyksen maksimimäärä on suurin, 6 143 dollaria, ja hyvitystä myönnetään aina noin 47 000 dollarin tuloille asti.

Ansiotulovähennyksen lisäksi tyypillisiä vähennyksiä Yhdysvalloissa ovat perusvähennys sekä lapsihyvyitys. Perusvähennys on kuluvana vuonna yksinäisellä henkilöllä 6 200 dollaria. Lapsihyvityksen määrä on yksinäisellä alle 75 000 dollarin verotettavilla tuloilla 1 000 euroa. Tulorajan jälkeen hyvitys pienenee asteittain viidellä prosentilla. Aivan pienituloisimmat ovat oikeutettuja ylimääräiseen lapsihyvitykseen, minkä lisäksi verohyvitystä voi saada myös lastenhoitokustannusten perusteella.

Osavaltioilla on myös laajat oikeudet verottaa tuloja, ja niinpä 41 osavaltiota 50 myös verottaa niitä vähintään jollakin tapaa. Myös kaupungeilla ja piirikunnilla voi olla omia paikallisia tuloveroja.

(IBFD 2014b, IRS 2014, Joint Committee on Taxation 2014, PWC 2014, OECD 2013 ja 2014, Tax Policy Center 2014)

²⁷ Elvytyskeinoksi vuonna 2009 säädetty Making Work Pay -verohyvyitys poistui vuonna 2012.

4 TYÖN VEROTUS VUONNA 2014

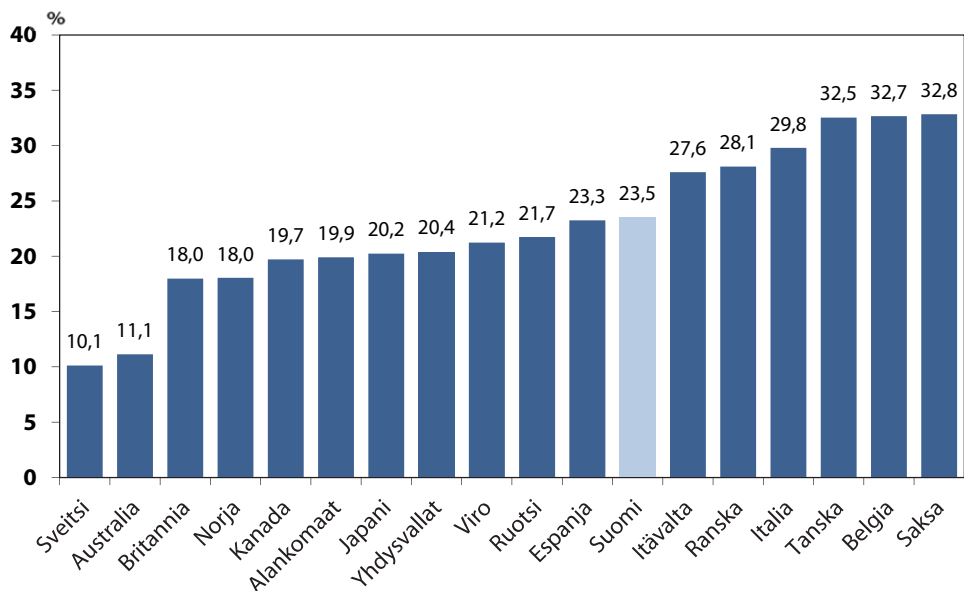
Vuonna 2014 palkansaajien tuloverotus kiristyi Suomessa, kun kunnallisveroprosentin ja työeläkevakuutusmaksu nousivat. Kiristyksistä johtuen Suomi siirtyikin kuvioissa yhä kireämpien verottajien sarjaan.

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Myös palkansaajan perheaseman merkitystä veroprosentteihin on tarkasteltu. Ensin verrataan palkansaajan maksamien verojen ja veroluonteisten maksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen tarkastellaan vertailumaiden marginaaliverotusta, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan myös huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Tarkemmat ja kattavammat luvut löytyvät liitteistä 2-5.

4.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verotuksessa, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosentteja. Keskipalkkaisen ja sitä suurempituloisten verotuksessa Suomi nousee kireämpien verottajien joukkoon.

Kuva 4.1 Tuloveroprosentit vertailumaissa 2014, kun vuosipalkka on 26 800 euroa, perheetön palkansaaja.

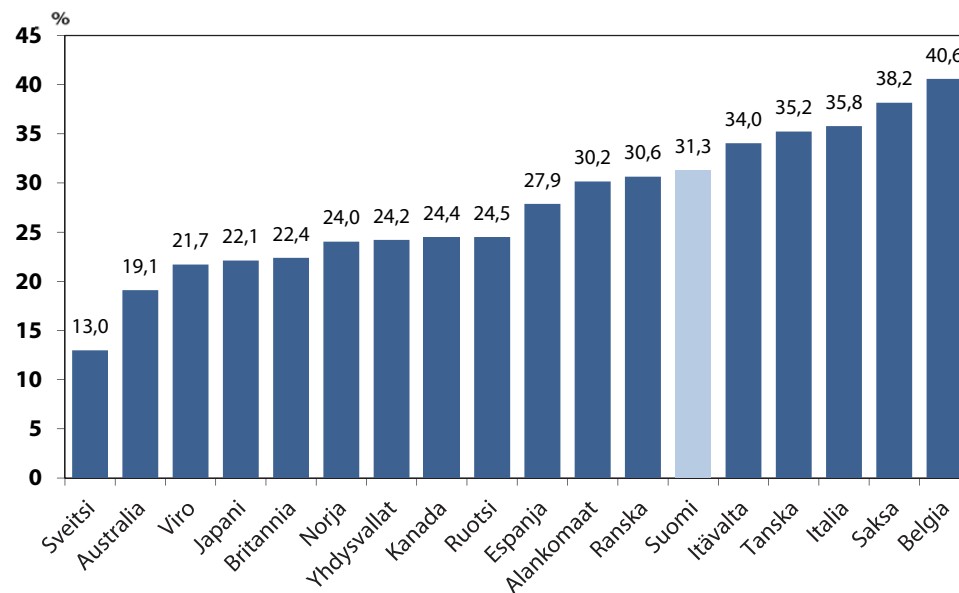

EU-maista Suomea kevyemmin pienipalkkaista verottavat Britannia, Alankomaat, Viro, Ruotsi ja Espanja (kuva 4.1). Ruotsissa ja Alankomaissa pienten palkkatulojen verotusta kevennettiin edellisestä vuodesta, kun Suomessa verotus taas kiristyi.

Työn verotus on suhteellisesti keveämpää erityisesti EU:n ulkopuolella. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyypilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä esimerkkipalkkaa korkeampia. Kireintä pienipalkkaisen palkansaajan verotus on Saksassa, Belgiassa ja Tanskassa, joiden veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosenttia suuremmiksi.

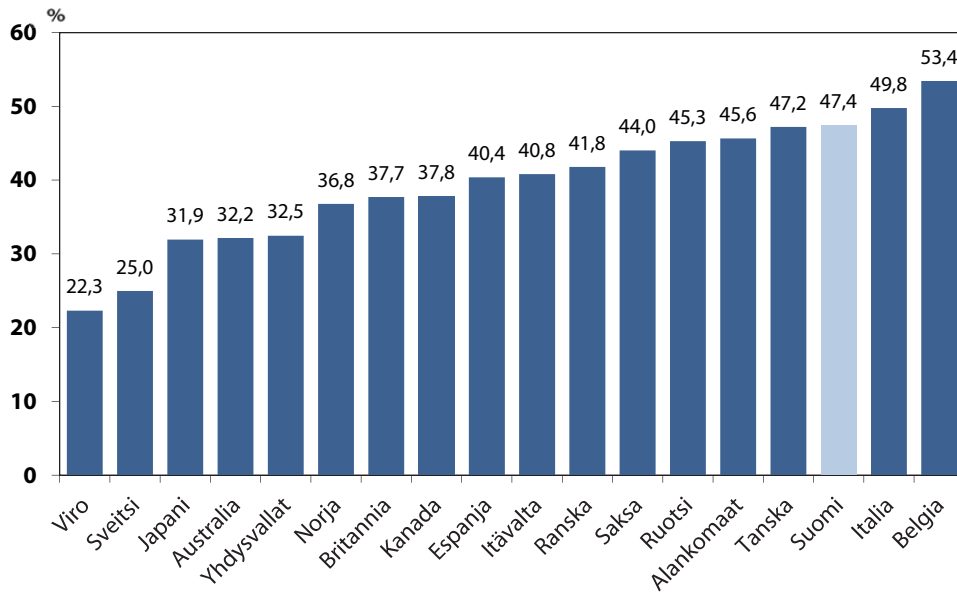
Suomalaisittain keskipalkkaisen tulonsaajan kohdalla Suomen asema suhteessa muihin vertailumaihin hieman heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy monia muita maita nopeammin. Kun Suomi oli seitsemänneksi kirein (kuva 4.1) pienipalkkaisen verottaja, niin keskipalkkaisen verottajana Suomi on kuudenneksi kirein. Suomea keveämmin verottaa nyt edellisten lisäksi myös Ranska (kuva 4.2). Viron tasaverojärjestelmä tuottaa tällä tulotasolla suhteellisesti jo hyvin matalan veroasteen, ja Ruotsinkin palkkaveroprosentti on lähes 7 prosenttiyksikköä Suomea kevyempi.

Kuva 4.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 41 200 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2014.

Belgia, Saksa, Tanska ja Italia ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa luokkaansa. Ainoastaan Belgia ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasoilla. Matalampien tulotasojen ankara verottaja Saksa muuttuu suurituloisen kohdalla löysemmäksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota (kuva 4.3). Suomi on suurituloisen kohdalla vertailumaiden kolmanneksi kirein maa. Siten tulevina vuosina myös Tanskassa veroprosentti jää alle suomalaisen suurituloisimman esimerkkipalkansaajan kohdalla. Tanskassa palkkaverotusta onkin viime vuosina pyritty keventämään, kun Suomessa verotus taasen on kiristynyt. Täytyy kuitenkin muistaa, että Tanskassa myös palkkataso on korkeampi kuin Suomessa.

Kuva 4.3 Suurituloisen, vuosipalkka 133 900 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2014.

Maiden keskinäinen järjestys muuttuu, kun tarkastelu siirtyy perheettömistä palkansaajista perheellisiin palkansaajiin. Monissa maissa perhetilanteeseen liittyvät vähennykset (muun muassa lapsivähennys tai puoliso vähennys) ja verotettavan tulon erilainen määrittely (erillisverotus vrt. yhteisverotus) lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin. Suomessa tuloverotus kohtelee perheellistä palkansaajaa samalla tavalla kuin perheetöntä palkansaajaa.²⁸

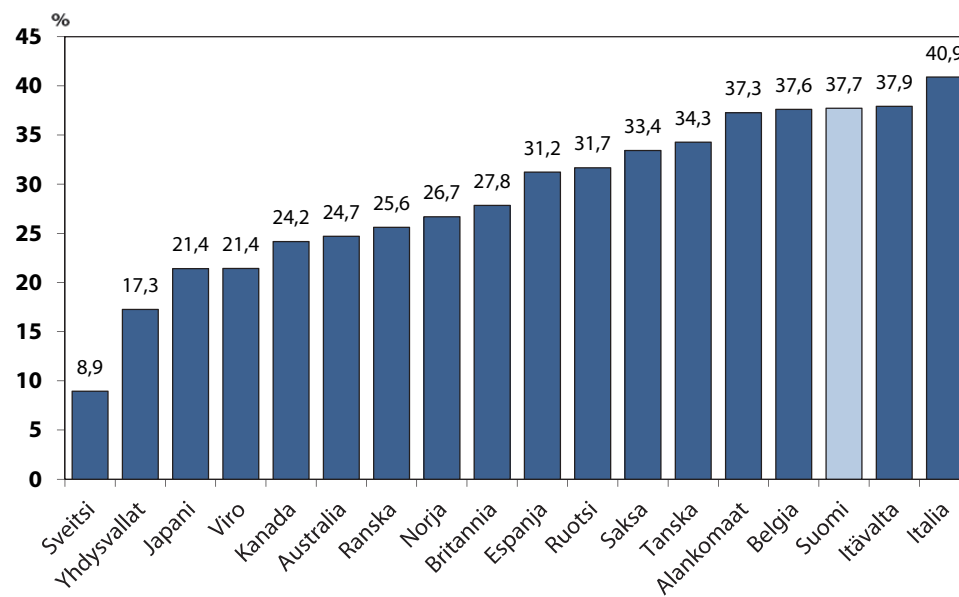
Suomesta poiketen monissa maissa veroprosentit laskevat erityisesti silloin, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Niinpä kansainvälisissä vertailuissa Suomi on perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana. Ilmiö korostuu etenkin matalammilla tulotasoilla. Suomi on esimerkkitulotasoilla kolmanneksi kirein verottaja ja keskipalkkaisen osalta peräti toiseksi kirein, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (kuva 4.4 ja liite 2.1). Esimerkiksi perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavassa Saksassa tuloverotus on perheellisellä 63 400 euron vuosituloilla lievempää kuin Suomessa²⁹. Korkeimmilla tulotasoilla kireimmin yhden tulonsaajan perheitä verottavat Suomen lisäksi Belgia, Itävalta ja Italia. Työn verotus on tyypillisesti keveää yhden tulonsaajan perheissä Sveitsissä ja Yhdysvalloissa.

²⁸ Suomen kohdalla poikkeuksen muodostaa alijäämähvyytyksen lapsikorotus sekä vuonna 2015 voimaan tuleva uusi lapsivähennys.

²⁹ Perheetön 63 400 euroa vuodessa ansaitseva palkansaaja maksaa Saksassa palkastaan veroa 42,6 prosenttia, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 33,4 prosenttia. Kurjenojan (2008) perhetukivertailussa on selitetty lyhyesti 11 Euroopan maan erilaisia käytäntöjä perhetilanteen huomioon ottamisessa tuloverotuksessa.

Suomen ohella Ruotsissa ja Alankomaissa yksinäisiä palkansaajia ja perheitä kohdellaan tuloverotuksessa samalla tavoin. Muissa vertailumaissa pariskuntia, joista toinen puoliso on täysin tuloton tai hyvin pienituloisen, verotetaan lievemmin kuin yksinäisiä palkansaajia tai kahden tulonsaajan perheitä. Suurimmat tuloveroasteen erot perheettömään palkansaajaan verrattuna syntyvät Belgiassa, Yhdysvalloissa, Saksassa, Ranskassa ja Sveitsissä sekä matalimmilla tulotasoilla myös Britanniassa.

Kuva 4.4 Palkansaajan, vuosipalkka 63 400 euroa, tuloveroprosentit vertailumaissa 2014, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta.

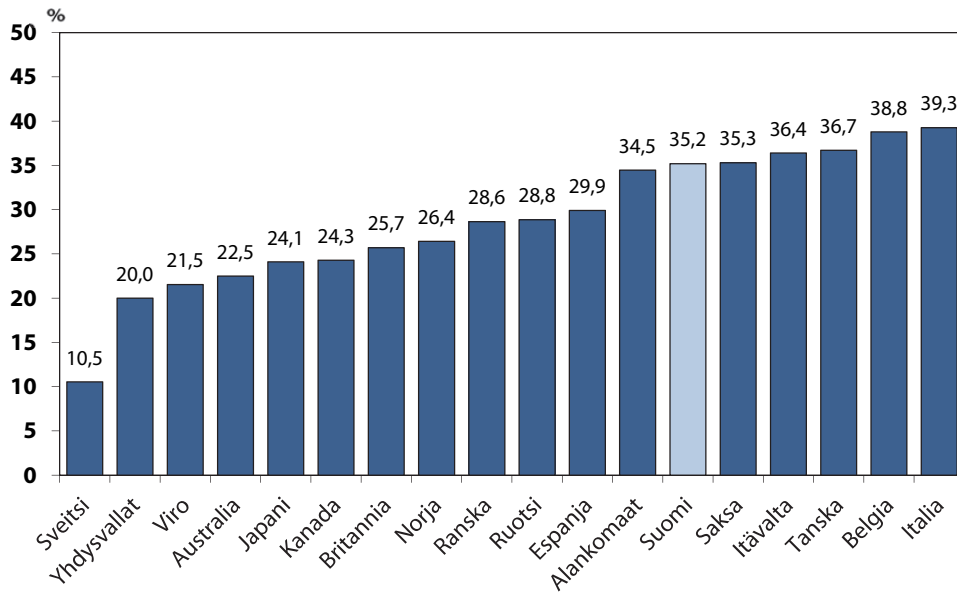

Suomi on vertailumaista kuudenneksi kirein verottaja, kun tarkastellaan kahden palkansaajan lapsiperhettä, jossa toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot ovat joko 26 800 euroa tai 63 400 euroa vuodessa. Vertailumaiden keveimpiä verottajia ovat edelleen Sveitsi³⁰ ja Yhdysvallat ja kireimpiä verottajia Tanska ja Italia. Puolisoiden tulojen yhteisverotus ja muut perhevähennykset – esimerkiksi Saksassa ja Ranskassa – eivät enää lievennä progressiota samalla tavoin kuin yhden tulonsaajan perheillä (kuva 4.5).

Puolisoiden yhteisverotus on voimassa esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Norjassa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Virossa ja Espanjassa puolisoit voivat valita verotetaan heitä yhdessä vai erikseen. Esimerkiksi Norjassa valtaosa puolisoista verotetaan yhdessä, mutta Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille. Suomen ohella puolisoit erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britanniassa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa. Tanskassa erillisverotusta lievennetään, jos toinen puoliso on erittäin pienituloisen.

³⁰ Tosin tyypilliset palkat ovat Sveitsissä tätä tasoa korkeampia.

Kuva 4.5 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailumaissa 2014, vuosipalkat 41 200 ja 63 400 euroa, perheessä kaksi lasta.

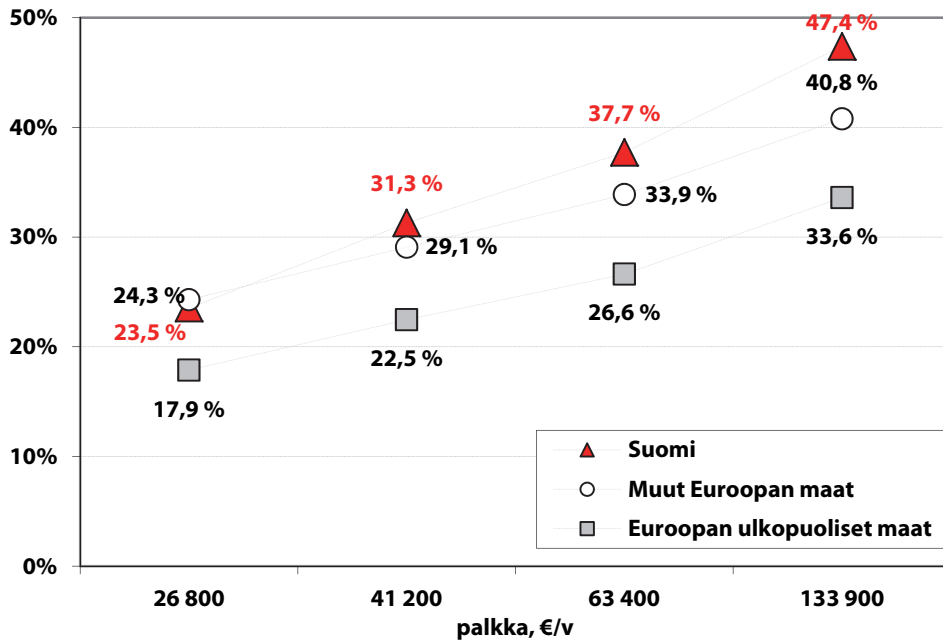
Suomi on hieman eurooppalaista tasoa kevyempää pienipalkkaisten perheettömän palkansaajan verottajana, mikä näkyy keskimääräisiä tuloveroasteita esittävästä kuvasta 4.6³¹. Matalimman esimerkipalkan kohdalla Suomen tuloveroprosentti on alittanut eurooppalaisten vertailumaiden keskiarvon jo vuodesta 2006 lähtien. Ero Suomen ja Euroopan keskiarvon välillä suureni hiljalleen lähes joka vuosi vuoteen 2013 saakka, jolloin pienipalkkaisten verotus kiristyi selvästi aikaisemman trendin katkaisten. Kuluvana vuonna kiristynyt verotus nosti veroprosentin jo lähelle eurooppalaista keskitasoa. Suomi alittaa yhä myös Pohjoismaiden keskiarvon, joka on samaa suuruusluokkaa Euroopan maiden keskiarvon kanssa.

Suomen asema suhteessa muihin Euroopan maihin heikkenee tulojen kasvaessa. Kun pienipalkkaisimpien kohdalla Suomen tuloverotus on kevyempää kuin Euroopassa keskimäärin, niin 63 400 euron vuosipalkalla tuloverotus on lähes neljä prosenttiyksikköä kireämpää ja vertailun korkeimman esimerkipalkan kohdalla se on jo 6,6 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Euroopassa keskimäärin.

Suomen tuloverotus on erityisen kireää, kun sitä vertaillaan Euroopan ulkopuolisiin maihin. Pienipalkkaisten verotus on Suomessa 5,6 prosenttiyksikköä kireämpää kuin keskimäärin Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa. Suomalaisittain keskipalkkaisten ero on venähtänyt jo 8,8 prosenttiyksikköön ja korkeimmalla palkkatasolla eroa on lähes 14 prosenttiyksikköä. Suomen tuloverotuksen progressiivisuus suhteessa Euroopan maihin ja Euroopan ulkopuolisiin maihin korostuu tulotason kasvaessa.

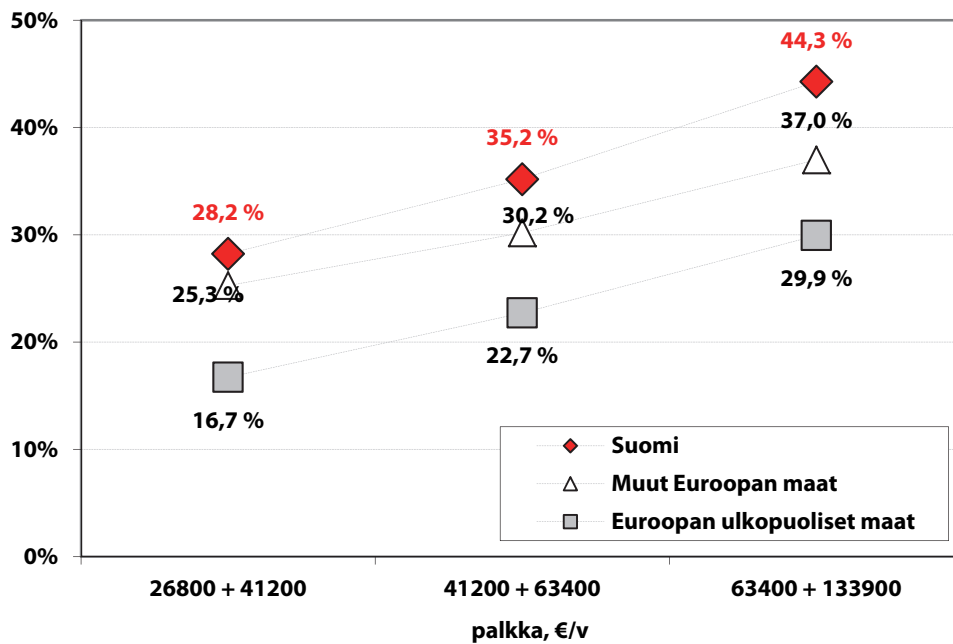
³¹ Palkansaajan tuloveroaste keventyi 1990-luvun laman jälkeen lähes joka vuosi aina vuoteen 2009 asti (Punakallio 2011).

Kuva 4.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2014.

Progression kireys suomalaisessa tuloverotuksessa näkyy myös kuvassa 4.7, jossa esitetään kahden tulonsaajan kaksilapsisten perheiden keskimääräiset tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen maissa kolmella esimerkkituloasolla.

Kuva 4.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2014, kaksi lasta.

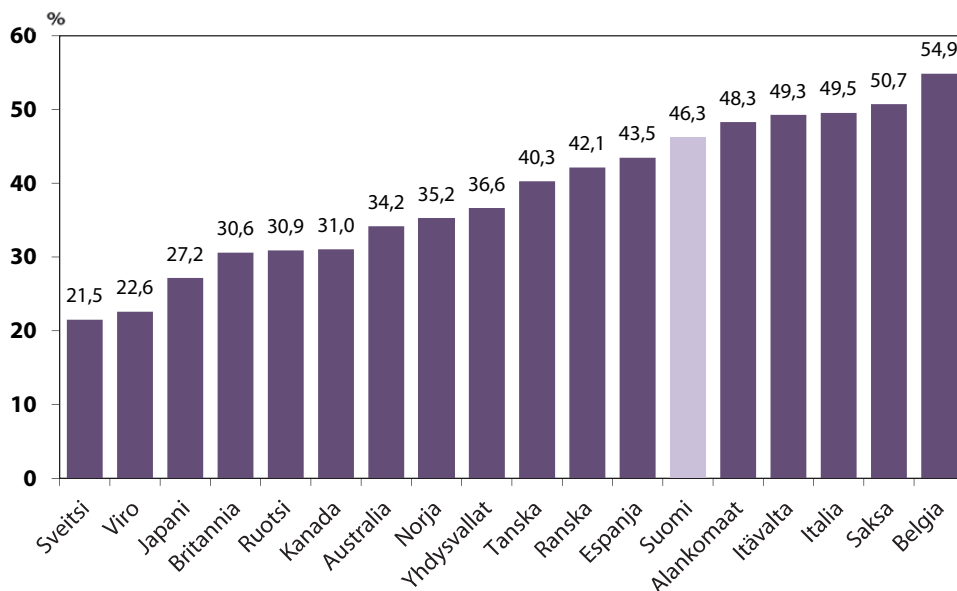
Suomalaisen palkansaajaperheen tuloverot eivät alita Euroopan vertailumaiden keskiarvoa alimman palkkayhdistelmäkään kohdalla, sillä monissa muissa maissa käytössä on erilaisia perheiden verotusta keventäviä vähennyksiä tai muita vastaavia keinoja. Alimmalla esimerkkituloasolla pariskunta maksaa Suomessa noin 3 prosenttiyksikköä enemmän tuloveroa kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja jo 11,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa keskimäärin. Perheellisten palkansaajien osalta Suomessa tuloveroprosentti on 1,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vertailun muiden Pohjoismaiden keskiarvo.

Varsin hyvätuloisessa perheessä (63 400 + 133 900 euroa) vastaavat erot ovat 7,4 ja 14,4 prosenttiyksikköä. Vertailun muiden Pohjoismaiden keskiarvo on 39,7 prosenttia, joten Suomen verotus on tulojen lisääntyessä muodostunut 4,6 prosenttiyksikköä kireämmäksi kuin muissa Pohjoismaissa keskimäärin.

4.2 Palkansaajan marginaaliverotus

Tulonlisäykseen kohdistuva marginaaliveroprosentti, eli verojen nousun osuus tulonlisäyksestä, antaa kuvan verojärjestelmän kannustimista esimerkiksi tehdä lisätöitä, tavoitella parempaa palkkaa tai hankkia enemmän koulutusta.

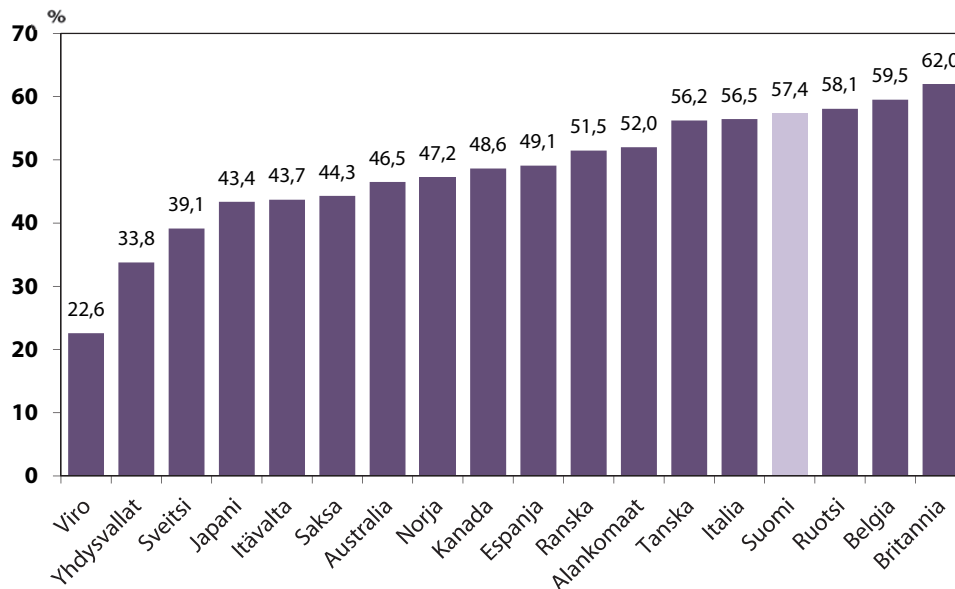
Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa 2014, vuosipalkka 41 200 euroa.

Kuvasta 4.8 näkyy suomalaisittain keskipalkkaiselle kohdistuva marginaaliveroaste vertailun eri maissa. Lisätulojen verotus on kireintä Belgiassa ja Saksassa, joissa tulonlisäyksestä yli puolet menee veroihin. Marginaalivero on kireä myös Italiassa, Itävallassa, Alankomaissa ja Suomessa. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa marginaaliverotus on tällä palkkatasolla selvästi matalampaa kuin Suomessa. Keskipalk-

kaisen työmarkkina-aseman parantaminen on siis kannattavampaa kuin Suomessa. Lisätuloa verotetaan erityisen kevyesti tasaverojärjestelmän käyttöönottaessa Virossa.

Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa vuonna 2014, vuosipalkka 133 900 euroa.

Erittäin hyvätuloisen esimerkkipalkansaajan marginaaliveroaste on Suomessa hieman yli 57 prosenttia. Suomea korkeampia marginaaliveroprosentit ovat Britanniassa, Belgiassa ja Ruotsissa (kuva 4.9). Tanskan vuoden 2010 veronkevennysohjelman ansiosta ylimmät marginaaliveroprosentit kevenivät 63 prosentista noin 56 prosenttiin. Britanniassa kireä marginaaliverotus aiheutuu erityisesti perusvähenneksen nopeasta poistumisesta 100 000–120 000 punnan verotettavilla tuloilla³², mikä nostaa maan yhdestä vertailun keveimmistä lisäverottajista vertailun kireimpään kärkeen. Edellä mainitun tulovälin jälkeen Britannian marginaaliveroprosentti palautuu 41 prosentin tuntumaan, kunnes se nousee jälleen 150 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista 46 prosenttiin.

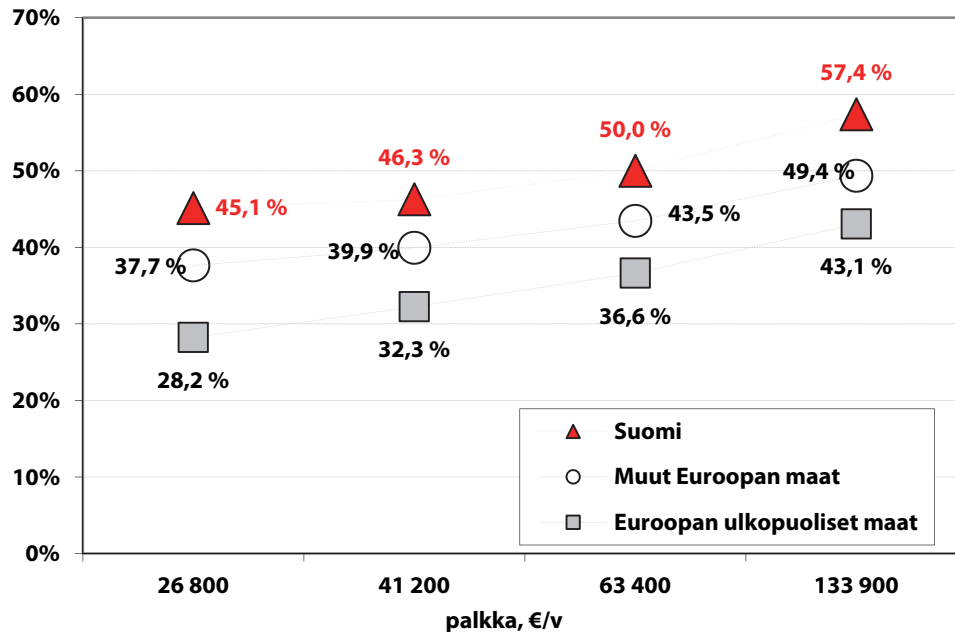
Kireät marginaaliveroasteet ovat tyypillisiä Suomen verojärjestelmälle lähes kaikilla tulotasoilla, kun selvityksen alimmalla palkkatasollakin marginaaliveroaste on jo 45 prosenttia (kuva 4.10). Se on 7,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin selvityksen muissa Euroopan maissa, ja peräti 16,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa.

Myös suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä verotetaan kireästi (kuva 4.10). Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 6,4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muualla Euroopassa keskimäärin ja 14 prosenttiyksikköä korke-

³² Perusvähenne pienenee 100 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista lähtien yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden.

ampi kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa. Myös vertailuun kuuluvien Pohjoismaiden keskiarvo (35,5 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin reippaasti.

Kuva 4.10 Keskimääräiset marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2014, perheetön palkansaaja.

Vertailun korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on 8 prosenttiyksikköä suurempi kuin muualla Euroopassa ja 14,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan ulkopuolella keskimäärin. Myös Pohjoismaiden keskiarvo (53,8 %) alittaa yhä Suomen marginaaliveroasteen.

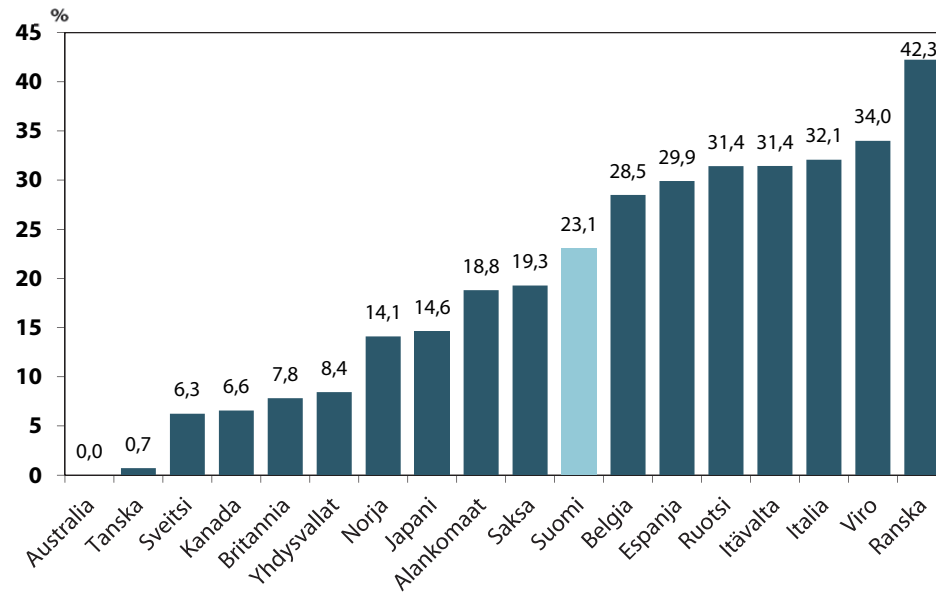
Palkansaajan lisätuloon kohdistuvaa marginaaliveroastetta³³ esitetään tarkemmin liitteessä 3.

4.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa vertailumaiden keskitasoa (kuva 4.11). Suomessa työnantajan keskimääräiset työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja sairausvakuutusmaksut nousivat kuluvana vuonna yhteensä 0,28 prosenttiyksikköä. Työnantajamaksujen määrä on Suomessa noin 23,06 prosenttia bruttopalkasta, mikä on suunnilleen samaa tasoa kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin keskipalkkaisella. Työnantajamaksujen määrä esimerkibruttopalkoista esitetään tarkemmin liitteessä 4.

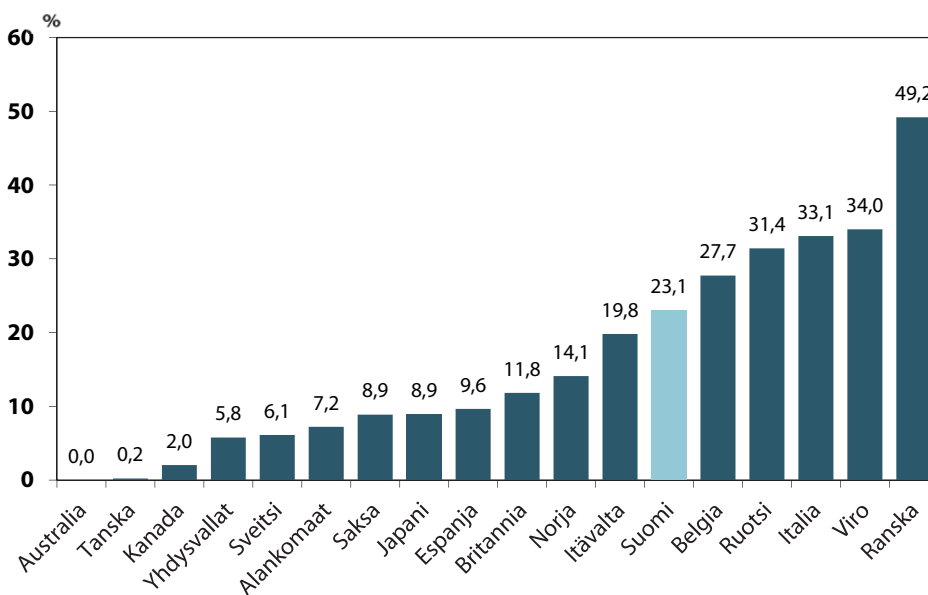
³³ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruiseksi kaikilla tulotasoilla.

Kuva 4.11 Työnantajan veronluonteiset sosiaalimaksut 41 200 euron bruttopalkasta 2014, perheetön palkansaaja.

Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat suuren osan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

Kuva 4.12 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 133 900 euron vuosipalkasta 2014, perheetön palkansaaja.

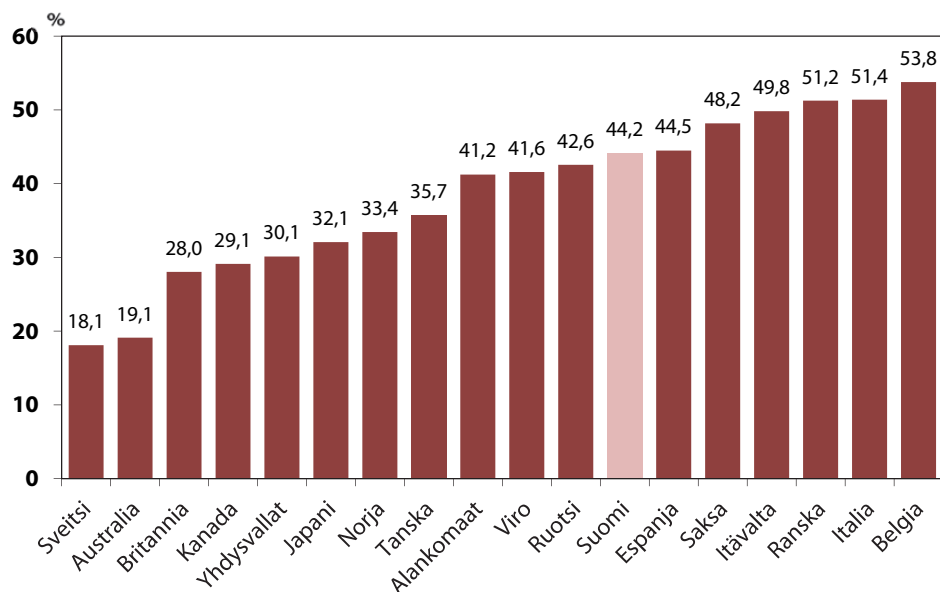

Muissa maissa melko yleiset sosiaalivakuutusmaksujen kattosäännöt eivät Suomessa rajoita korkeammista palkoista perittäviä sosiaalivakuutusmaksuja. Maksut määräytyvät meillä saman prosentin mukaan kaikensuuruisista palkoista, minkä vuoksi työnantajamaksut Suomessa ovat suhteessa muihin vertailumaihin korkeampia suurituloisista kuin pienituloisista työntekijöistä. Maksukattojen vuoksi Espanjan ja Itävallan työnantajamaksut suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 4.12). Muissa Euroopan vertailumaissa työnantajamaksut ovat korkeimmalla palkkatasolla keskimäärin 19,5 prosenttia.

4.4 Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä

Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veroluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Liitteissä 5.1 ja 5.2 on esitetty vertailumaiden palkkaverokiila laajemmin.

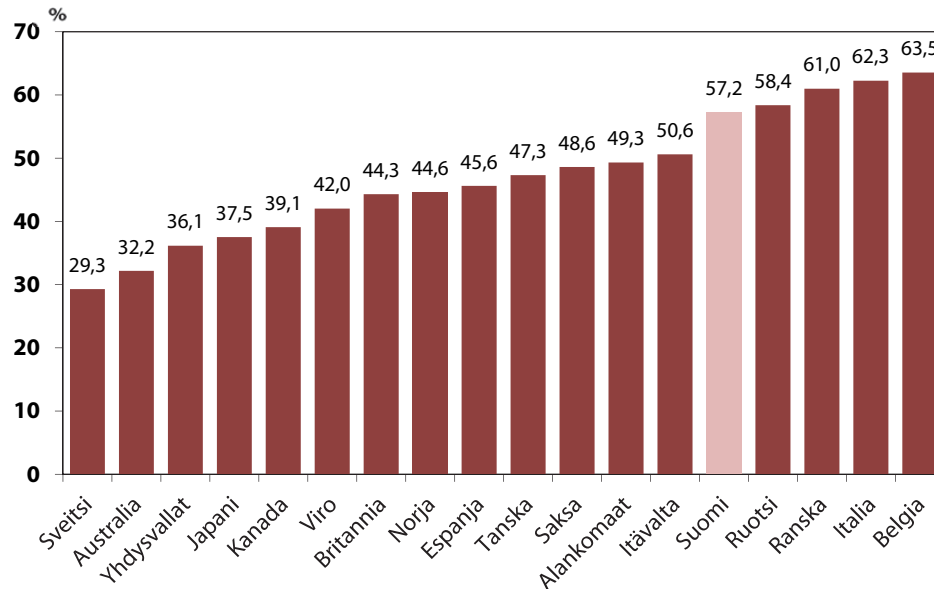
Kuva 4.13 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2014, vuosipalkka 41 200 euroa.

Kuvassa 4.13 esitetään suomalaisittain keskipalkkaiseen bruttopalkkaan kohdistuva palkkaverokiila. Palkkaverokiila on levein Belgiassa. Sen perässä tulevat Italia, Ranska, Itävalta ja Saksa melko samansuuruisella verokiilalla. Suomessa palkkaverokiila on vertailumaiden korkeahkoa keskitasoa. Hieman pienempiin lukuihin asettuvat korkeiden työnantajamaksujen Ruotsi ja Viro. Palkkaverokiila on Suo-

mea kapeampi kireän palkkaverotuksen maassa Tanskassa, jossa työnantajamaksut taas ovat hyvin pienet.

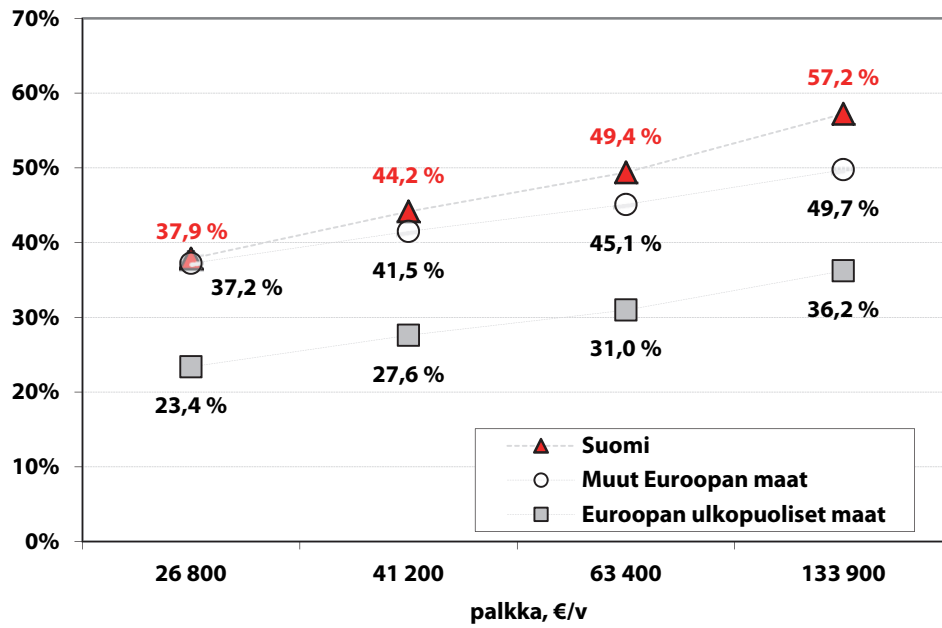
Kuva 4.14 Suurituloiseen palkkaan, vuosipalkka 133 900 euroa, kohdistuva palkkaverokiila vuonna 2014, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta.

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on sitä suurempi mitä enemmän tuloja palkansaajalla on. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi korkein (kuva 4.14), kun keskipalkkaisen palkkaverokiila oli seitsemäs. Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi alitteen kuitenkin 60 prosentin tason. Belgiassa, Italiassa ja Ranskassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia. Vertailumaiden pienimmät palkkaverokiilat löytyvät Euroopan tai euroalueen ulkopuolisista maista.

Kuvasta 4.15 nähdään, että pienimmän esimerkipalkan palkkaverokiila on Suomessa muiden Euroopan maiden tasolla. Suomalaisittain keskipalkkaisen palkkaverokiila lähentyi Euroopan keskiarvoa ennen vuotta 2013, jolloin verotus Suomessa kiristyi selkeästi. Ero muihin vertailumaihin kasvaa tulojen lisääntyessä. Korkeimmalla esimerkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa jo 7,5 prosenttiyksikköä leveämpi kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja 21 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Euroopan ulkopuolisten maiden keskiarvo. Muiden Pohjoismaiden keskiarvo on eurooppalaista keskitasoa alempana lukuun ottamatta ylittää palkkatasoa, jolla se on hieman korkeampi, mutta silti selvästi matalampi kuin Suomen taso.

Kuva 4.15 Palkkaverokiila Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2014, perheetön palkansaaja.

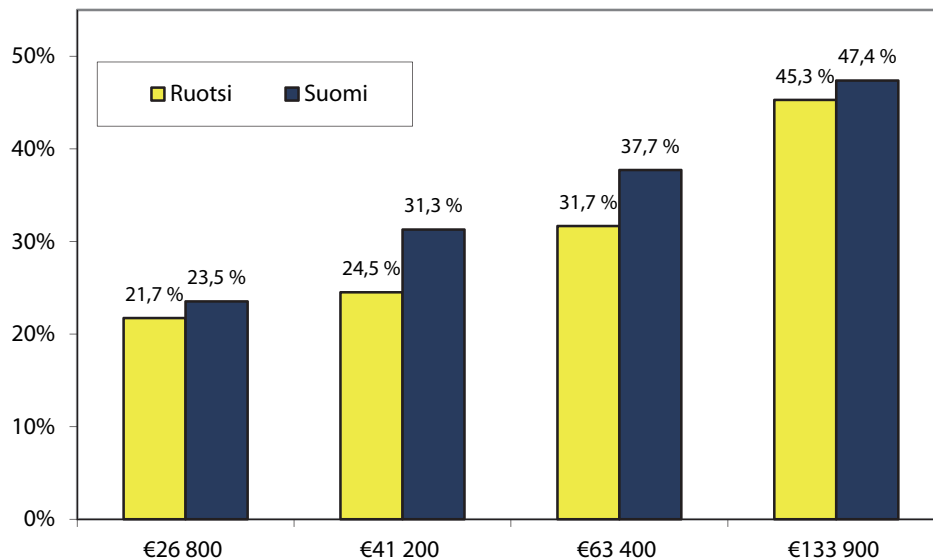

5 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

Palkkaverotus on Ruotsissa Suomea keveämpää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Ero korostuu etenkin keskituloisella ja hieman sitä korkeammilla palkkatasoilla. Esimerkiksi suomalaisen keskipalkan verotus on meillä lähes 7 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Ruotsissa (kuva 5.1). 41 200 euron vuosipalkalla Ruotsissa jää palkansaajalle käteen siis vuodessa 2 800 euroa enemmän kuin Suomessa. Muutamien viime vuosien aikana Ruotsissa on toteutettu tuloveronkevennyksiä, kun Suomessa palkansaajan verotus on pikemminkin kiristynyt. Näin tapahtui myös vuonna 2014.

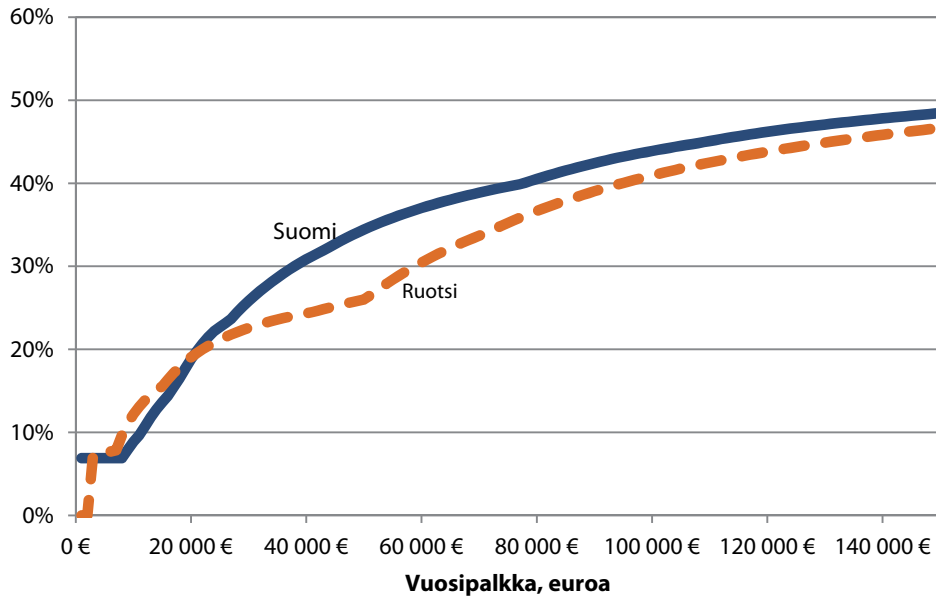
Kuva 5.1 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

Kuvasta 5.2 erottuu kattavammin Suomen ja Ruotsin palkkaveroasteen muotoutuminen. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä korkeammilla tulotasolla Ruotsin verotus on selkeästi keveämpää melko korkeille tulotasolle saakka. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 33 prosentin³⁴ vasta yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo matalimmalla tulotasolla marginaaliveroprosentti on noin 45 prosenttia (kuva 5.3). Veroprogresio on Suomessa siis selvästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

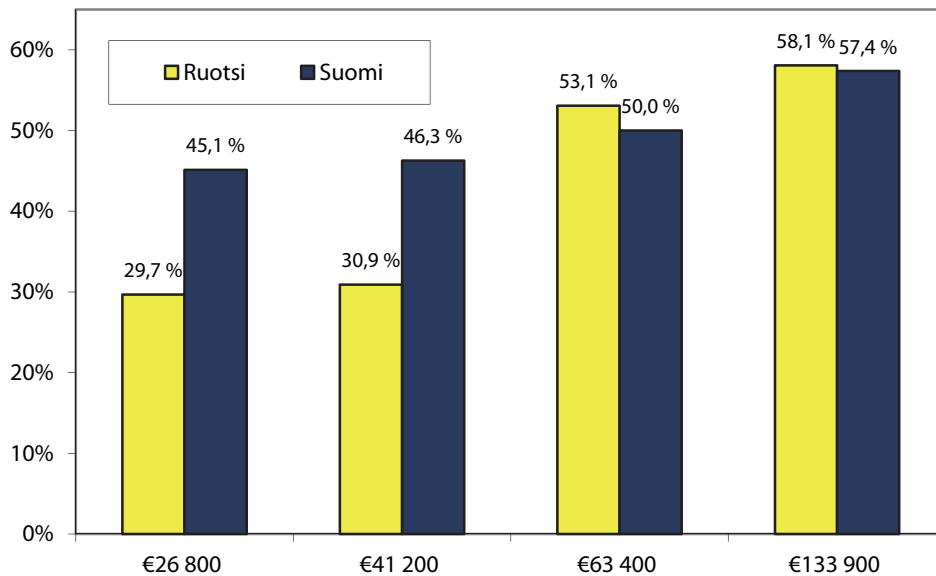
³⁴ Ruotsissa marginaaliveroprosentti nousee 29,7 prosentista 33 prosenttiin suunnilleen vertailussa käytetyn keskipalkkaisen (41 200 euroa/vuodessa) tulojen kohdalla.

Kuva 5.2 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2014 vuosipalkan mukaan.

Verojärjestelmien eroavuus tulee ilmi siis myös esimerkipalkkojen marginaaliverotuksessa. Suomessa pieni- ja keskituloisten marginaaliverotus on selvästi kireämpää kuin Ruotsissa. Pienipalkkaisen kohdalla ero on Suomen tappioksi yli 15 prosenttiyksikköä. Kahdella korkeimmalla tulotasolla Suomen marginaaliveroasteet ovat sen sijaan hieman pienemmät kuin Ruotsissa.

Kuva 5.3 Työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

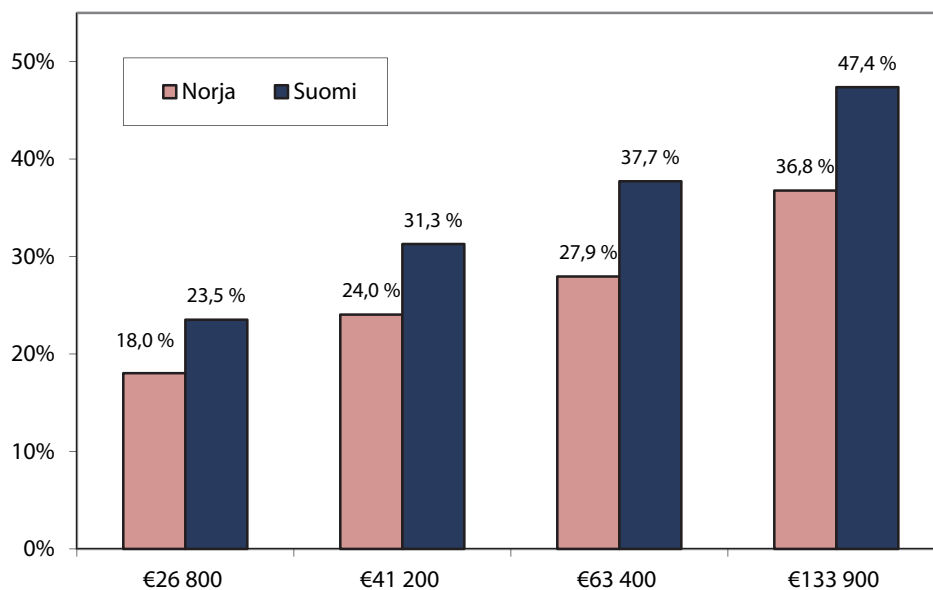
Matalammilla tulotasoilla (26 800 euroa ja 41 200 euroa) lisätulojen hankinta on Ruotsissa Suomea selvästi houkuttelevampaa, mutta korkeammilla esimerkkituloilla Ruotsi nousee Suomen ohi kireimpien marginaaliverottajien joukkoon.

Suomalaisittain pieni- ja keskipalkkaisen työntekijän veronluonteiset työnantajamaksut ovat kuitenkin Ruotsissa suuremmat kuin palkasta perittävät tuloverot.

Norja

Norjassa on jo pitkään verotettu palkkatuloja kevyemmin kuin Suomessa. Tämän verovertailun maiden joukossa Norja on perinteisesti sijoittunut keskikastiin työn verottajana. Ero Suomen verotukseen korostuu, kun tarkastellaan perheiden verotusta, sillä puoliset voivat Norjassa valita yhteisverotuksen. Toisin kuin Ruotsissa ja Suomessa, Norjassa on tuettu kahden vanhemman, mutta yhden tulonsaajan perheitä korotetulla perusvähennyksellä. Nyt korotettua perusvähennystä kuitenkin leikattiin, mikä kiristi yhden tulonsaajan perheiden verotusta erityisesti pieni- ja keskituloisilla.

Kuva 5.4 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

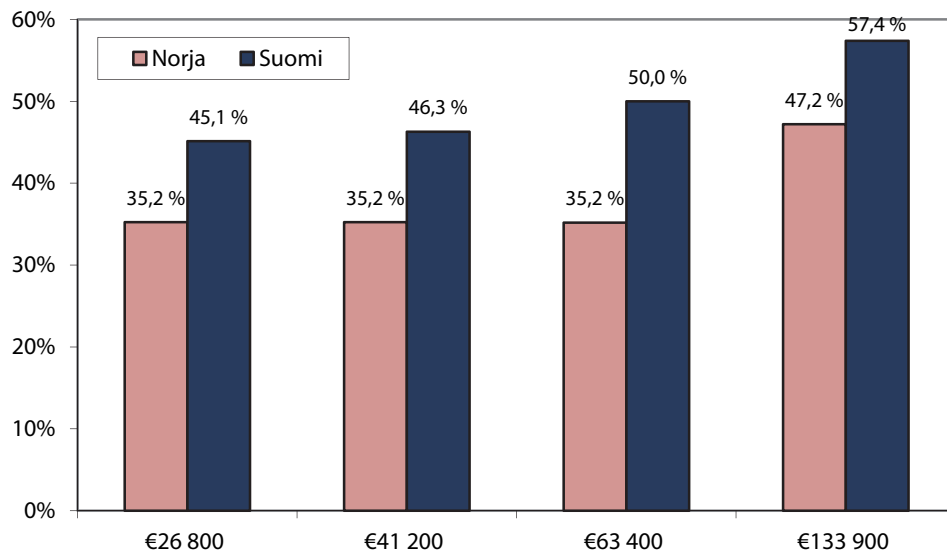

Suomen palkkaverotuksen ero Norjaan on suuri jo pienipalkkaisen tulonsaajan kohdalla, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 5.4). Kun pienipalkkaista tulonsaajaa verotetaan Suomessa 5,5 prosenttiyksikköä ankarammin kuin Norjassa, niin ero keskipalkkaisella kasvaa 7,3 prosenttiyksikköön. Tätä korkeammilla tulotasoilla ero on jo yli yhdeksän prosenttiyksikköä. Vertailussa on kuitenkin syytä huomioida, että vasta toiseksi ylin esimerkkipalkka on lähellä norjalaista keskituloista palkansaajaa. Suomeen verrattuna myös marginaaliverotus on Norjassa kevyttä.

Ylimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa reippaasti alle 50 prosentin, kun se Suomessa on 57,4 (kuva 5.5).

Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Tässä Norja ja Suomi poikkeavat Ruotsista, jossa veronluonteisilla työnantajamaksuilla on suurempi paino.

Kuva 5.5 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

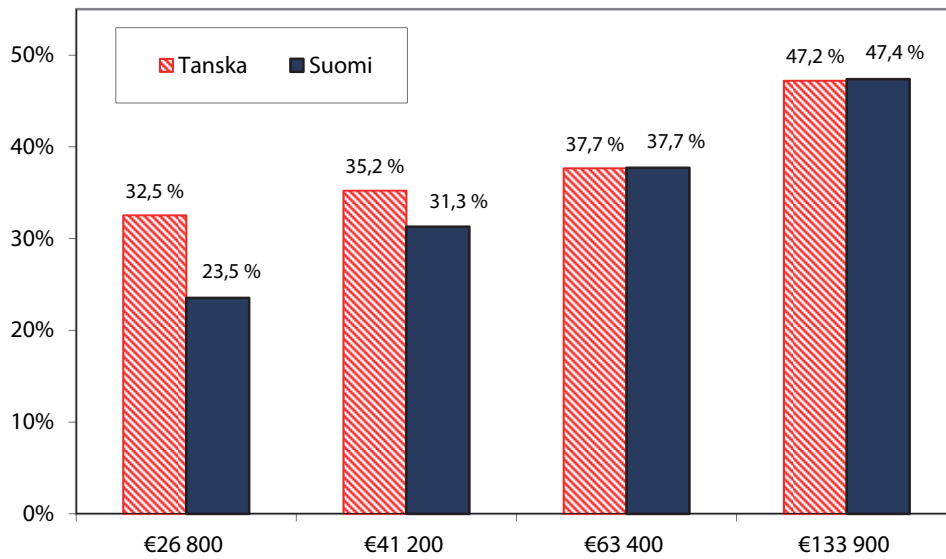

Tanska

Tanskassa palkkaverotus on erityisen ankaraa pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen yhdeksällä prosenttiyksiköllä (kuva 5.6). Ero kaventuu muilla esimerkkipalkoilla jääden kahdella korkeimmalla palkkatasolla Suomen tuntumaan. Tanska kevensikin vuonna 2010 palkkatulojen verotusta, erityisesti suurempituloisilla. Myös yhden tulonsaajan palkansaajaperheiden verotuksen taso on keventynyt Suomen tasolle ja jopa sen alle.

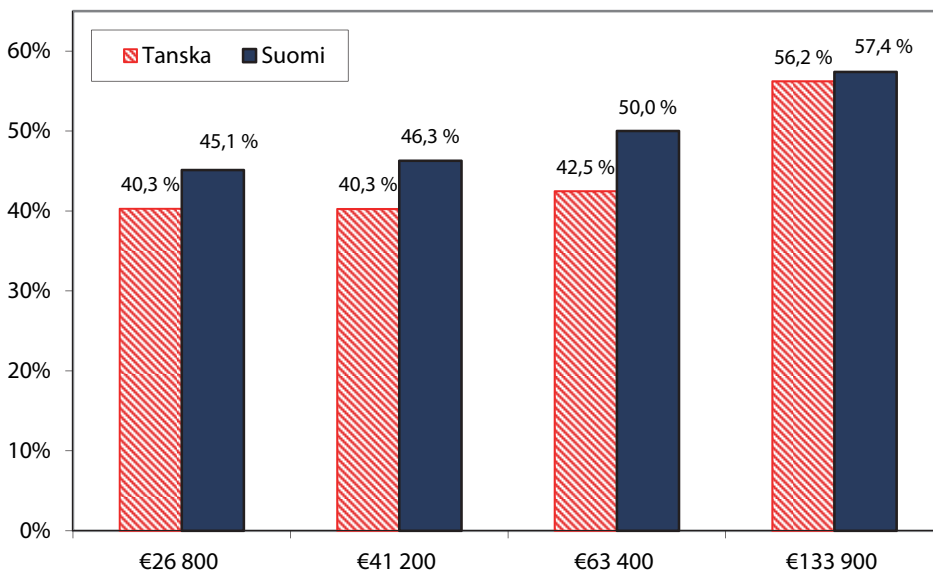
Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa kuitenkaan niin kireää kuin mitä ensi tuntumalla näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanska palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalamme tasolle, vertailumaiden keskiarvojen läheisyyteen.

Kuva 5.6 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

Tanskan palkkaverotuksen ankaruus näkyy myös korkeina marginaaliveroprosentteina jo matalilla tulotasoilla (kuva 5.7)³⁵. Silti Suomen marginaaliveroprosentti ylittää Tanskan kaikilla esimerkkipalkkatasoilla.

Kuva 5.7 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

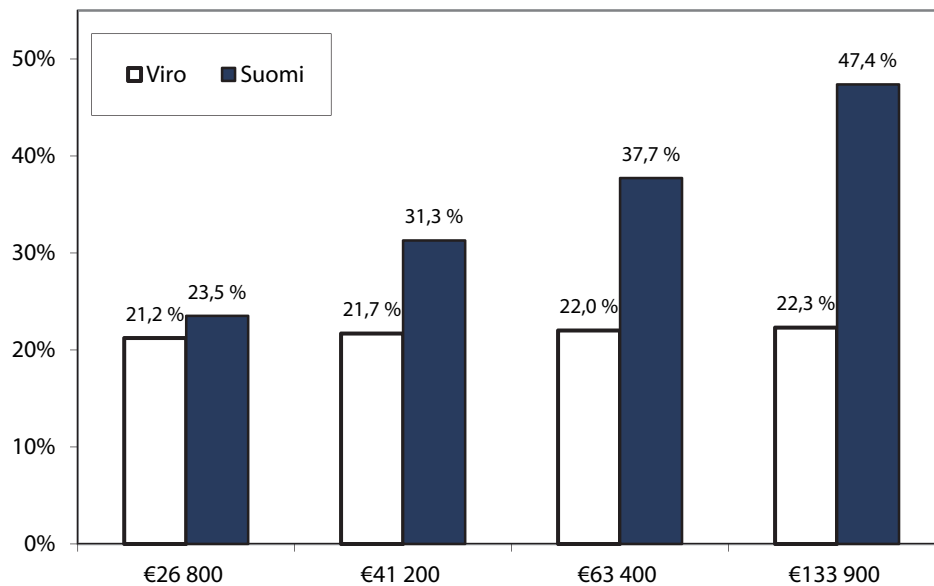
³⁵ Tanskan verokevennys vuonna 2010 laski ylimpiä marginaaliveroprosentteja lähes 7 prosenttiyksiköllä.

Viro

Viro on Norjaakin kevyemmän palkkaverotuksen maa tässä vertailussa käytettävillä esimerkkipalkkoilla. Todellisuudessa Viro ei ole kuitenkaan asukkailleen erityisen lempeä palkkaverottaja, sillä tyypilliset palkat ovat Virossa huomattavasti matalammalla tasolla kuin Suomessa. Esimerkiksi maan keskipalkka on vuositasolla 12 000 euron tuntumassa. Viron tasaverojärjestelmän vuoksi verotus on tällaisella palkkatasolla huomattavasti kireämpää kuin Suomessa.

Virossa on käytössä 21 prosentin tasavero, jota varsinkin pienimmissä palkoissa lieventää tuloista tehtävä perusvähennys. Tuloveron päälle palkansaajat maksavat 2,0 prosentin työttömyysvakuutusmaksua. Pääsääntöisesti Suomen palkkaverotus on selvästi kireämpää kuin Virossa, sillä suomalaisittain keskimääräisestä palkkatasosta maksetaan Suomessa reilut yhdeksän prosenttiyksikköä enemmän veroja kuin Virossa (kuva 5.8).

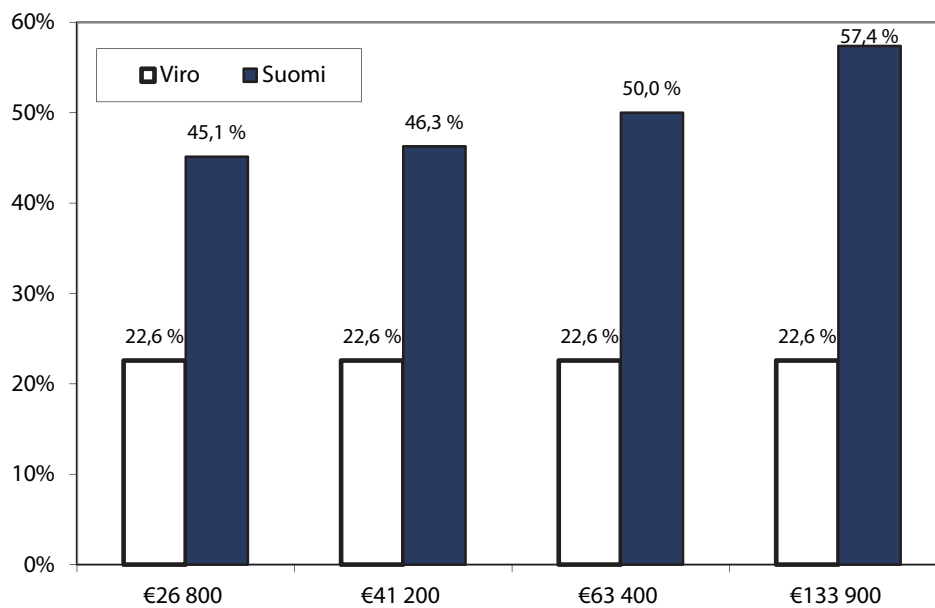
Kuva 5.8 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

Tasaverojärjestelmän vuoksi Virossa ei käytännössä ole veroprogressiota. Työssä eteneminen ja lisätulojen ansaitseminen on siis verotuksellisesti kannustavaa kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Viron marginaaliveroprosenttien ero Suomen prosentteihin onkin huima, myös aivan pienemmillä palkkatasoilla (kuva 5.9). Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliverotus on Suomessa 22,5 prosenttiyksikköä Viron verojärjestelmää kireämpää, ja tulojen lisääntyessä ero kasvaa 34,8 prosenttiyksikköön.

Työn verotus kohdistuu Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkasta vielä 34 prosenttia sosiaali- ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näyttäydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa yli kolme prosenttiyksikköä Suomen korkeampi, mutta korkeilla palkkatasoilla asetelma muuttuu Viron eduksi.

Kuva 5.9 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

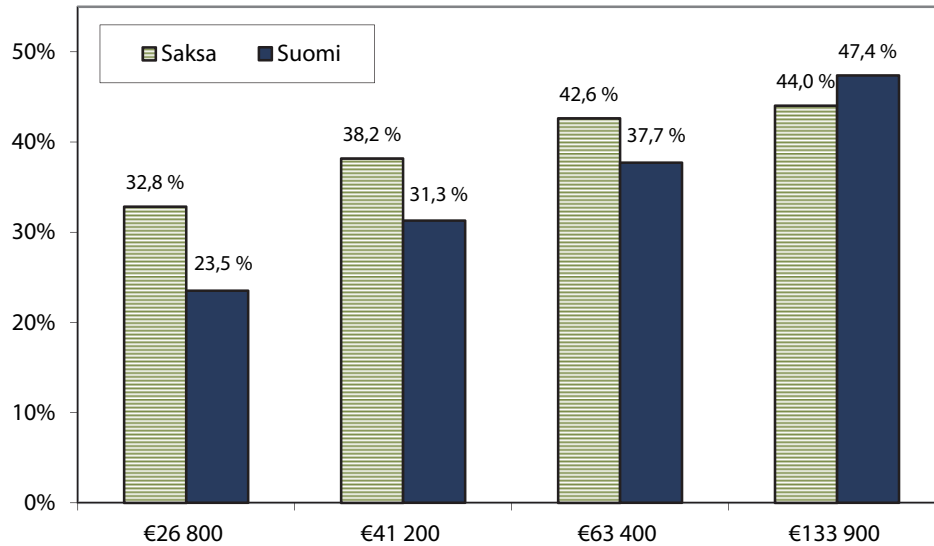
Saksa

Saksa on ollut etenkin perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Vuonna 2001 aloitetusta verouudistuksesta ja finanssikriisin alkuvuosien veroelvytyksestä huolimatta Saksan tuloverotus on edelleen selvästi kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella alimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla asetelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee noin kolme prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi. Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää.

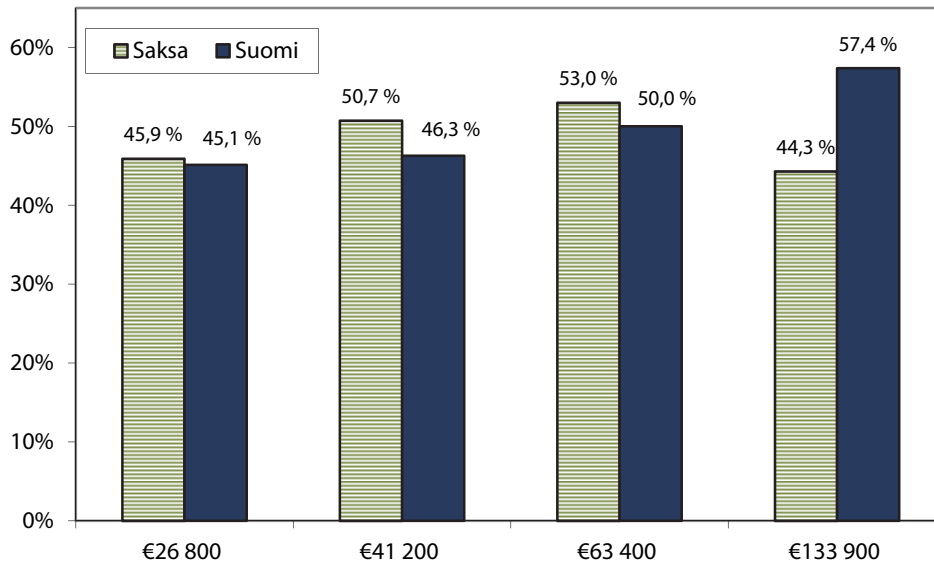
Myös lisätuloja verotetaan Saksassa ankarasti. Kolmen alimman esimerkkipalkan marginaaliverot ovat Saksassa jälleen Suomea korkeammat. Ylimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen marginaalivero on sen sijaan selvästi Saksaa kireämpi. Saksassa onkin enimmäistulorajat sekä työntekijän että työnantajan sosiaalivakuutusmaksuille. Tämän vuoksi Saksan marginaaliverotus ei enää kiristy enimmäistulorajan jälkeen, kun maksettujen sosiaalivakuutusmaksujen osuus tuloista pienenee palkan kasvaessa. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitse-

minen on sen vuoksi Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 5.11).

Kuva 5.10 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

Kuva 5.11 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

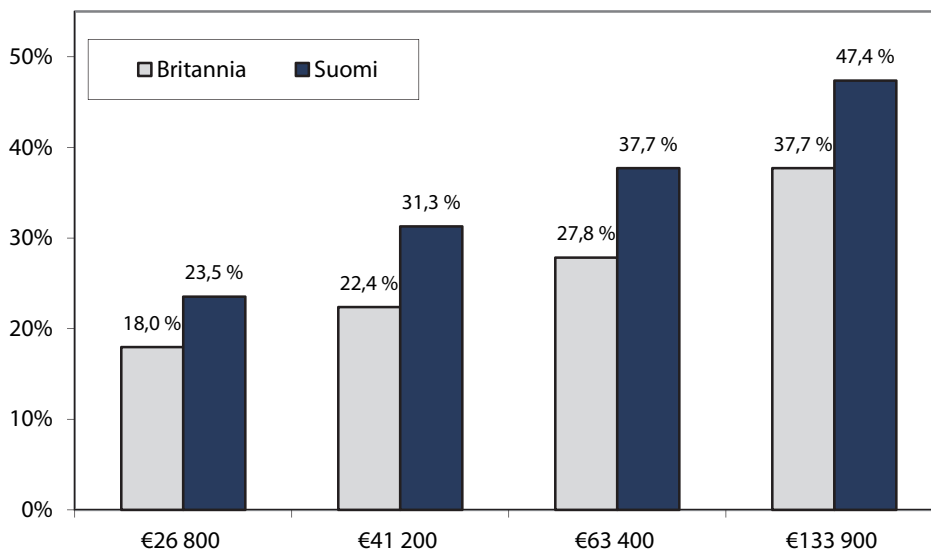

Britannia

Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen tai moneen muuhun Euroopan maahan. Veroprosenttien ero Suomen ja Britannian välillä kasvaa palkkatason noustessa (kuva 5.12). Pienimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen verotus on 5,5 prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeimmilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen liikkuu noin kymmenen prosenttiyksikön tuntumassa. Työnantajamaksut ovat Britanniassa matalat.

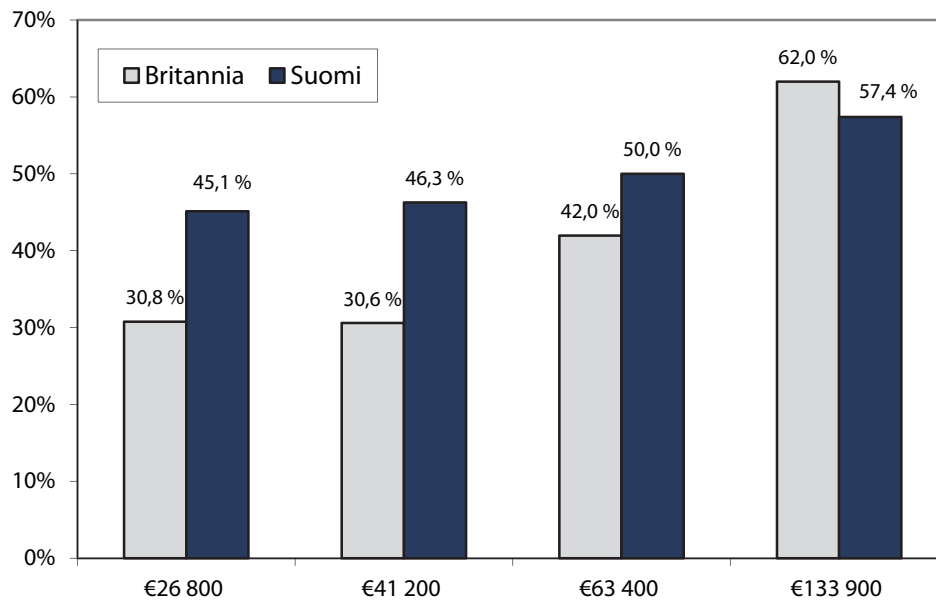
Britanniassa tuetaan perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tuntuvan ansiotulovähennyksen avulla. Perheellisten verottajana Britannia onkin yksi vertailun lempeitä verottajia niin yhden kuin kahden tulonsaajan pienempituloisten perheiden osalta.

Kuva 5.12 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

Perusvähennyksen supistuminen näkyy selvityksen korkeimman esimerkkipalkan kohdalla kireänä 62 prosentin marginaaliverona (kuva 5.13). Matalammilla tulotasoilla lisätulojen ansaitseminen on Britanniassa Suomea edullisempää. Kahden alimman esimerkkipalkan kohdalla ero Suomen ja Britannian välillä on noin 15 prosenttiyksikköä.

Kuva 5.13 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2014.

6 LOPUKSI

Kansainvälisestä finanssikriisistä alkanut talouskasvun kangertelu on altistanut verotuksen muutoksille, kun julkisen talouden budjettivajeiden paikkaamiseksi on yritetty löytää lisätuloja. Useissa selvityksen maissa julkistaloutta on pyritty tasapainottamaan nostamalla kulutusveroja ja erityisesti arvonlisäverokantoja. Palkkaverotuksen kiristykset ovat sen sijaan olleet harvinaisempia, kun kansantalouksien kasvuedellytyksien on ajateltu kärsivän enemmän palkkaverojen kuin kulutusverojen kiristyksistä.

Viime vuosina Euroopassa toteutetuilla julkisen talouden sopeuttamistoimilla ja niihin liittyvillä veronkorotuksilla ei kuitenkaan ole juuri onnistuttu paikkaamaan vajeita, vaan talouskasvun näkymiä on yhä jouduttu alentamaan. Nyt kun sopeuttamistoimien sijaan katseita on Euroopassa alettu suunnata talouskasvun vauhdittamiseen ja rakenneuudistuksiin, näyttää siltä, että yleiset verojen korotukset ovat tulleet tiensä päähän. Kilpailukyvyn ja kokonaiskysynnän vauhdittamiseksi tuloverotusta suunnitellaan useammassa maassa pikemminkin kevennettävän.

Tähän selvitykseen kuuluvien eurooppalaisten maiden keskimääräiset tuloveroasteet pysyivät esimerkkipalkkoilla vielä vuonna 2014 melko lähellä edellisen vuoden lukemia, huomionarvoisimpina poikkeuksina Ruotsi ja Suomi. Ruotsissa verotusta kevennettiin ja Suomessa palkkaverotus taas kiristyi kaikilla tulotasoilla toista vuotta perätysten. Tämä näkyy Suomen siirtymisessä yhä enemmän selvityksen kaikkein kireimpien palkkaverottajien joukkoon.

Vertailumaihin verrattuna Suomi on keskimääräistä kireämmän tuloverotuksen maa. Matalimmalla palkkatasolla verotus on suunnilleen Euroopan maiden keskiarvon tasolla yhden tulonsaajan lapsettomalla henkilöllä, mutta perheeseen kasvaessa Suomen sijoitus heikkenee, koska perheellisyys keventää monissa maissa verotusta. Koko palkkaverokiilan vertailussa kokonaiskuva ei juuri muutu. Työntantajamaksut ovat meillä eurooppalaista keskitasoa.

Suomessa marginaaliveroprosentti on yksi korkeimmista matalimmalla tulotasolla, mikä nostaa tuloveroprosenttia jyrkästi pienituloisen tulojen kasvaessa. Myös ylimmällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on neljänneksi korkein, noin 57 %. Matalimmalla ja ylimmällä palkkatasolla marginaaliveroprosentit ovat 7,4-8 prosenttiyksikköä korkeammat kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Työuralla eteenpäin yrittämistä rasitetaankin verotuksella ankarasti Suomessa tulotasosta riippumatta. Vaikka pienehköjen työtulojen verotus on meillä eurooppalaista tasoa, omien tulojen lisäämistä esimerkiksi korkeammalla koulutuksella tai parempipalkkaiseen työpaikkaan siirtymällä ei verotuksella ainakaan kannusteta. Tästä kertoo myös se, että pohjoismaiden joukossa pieni- ja keskipalkkaisten marginaaliveroprosentit ovat Suomessa kaikkein korkeimmat.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2014). Taxation Office. <http://www.ato.gov.au/> viitattu 27.10.2014.

AUTIO SIRKKA (2000). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2000. Verotietoa 22, Veronmaksajain Keskusliitto.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

CANADA REVENUE AGENCY. www.cra.gc.ca, viitattu 28.10.2014.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2014). The 2014-15 Budget.

DEPARTMENT OF FINANCE CANADA (2013). Jobs, Growth and long-term Prosperity. Economic Action Plan 2013. March 21, 2013.

EUROPEAN COMMISSION, EUROSTAT (2014a). Taxation trends in the European Union. 2014 edition.

EUROPEAN COMMISSION (2014b): Taxation Reforms database. http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/economic_reforms/taxation_reforms_database/, viitattu 22.10.2014.

FINANSDEPARTEMENTET (2014). Budgetpropositionen för 2015. Prop. 2014/15:1.

FINANSDEPARTEMENTET (2013). Budgetpropositionen för 2014. Prop. 2013/14:1.

FUENTES A. (2013). "Making the Tax System Less Distortive in Switzerland", OECD Economics Department Working Papers, No. 1044, OECD Publishing.

HM Revenue & Customs (2014). A guide to Child Tax Credit and Working Tax Credit.

HM Revenue & Customs (2012). The Exchequer effect of the 50 per cent additional rate of income tax, March 2012.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2009). Global Individual Tax Handbook. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2014a). European Tax Handbook 2014. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2014b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2014). <http://www.irs.gov/index.html>, viitattu 28.10.2014

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2014). Overview of the Federal tax system as in effect for 2014. Prepared by the Staff of the Joint Committee on Taxation of the US Congress.

KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL JA PUNAKALLIO MINNA (2013): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013. Verotietoa 68. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (1998). Verokiila pysyy leveänä. Verokiilan kehitys vuosina 1987–1999. Verotietoa 11. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2003). Lapsiperheiden verokurimus. Lapsiperheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 37, Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2008). Työn verotus ja perheet Euroopassa. Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 53, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995a). Palkankorotuksen verokiila vuonna 1995. Verotietoa 1, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995b). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.

MIRPLEES REVIEW (2011). Tax by Design. Ch. 4, (toim.) J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba, Oxford University Press.

OECD (2013). Revenue Statistics 1965-2012. Paris, OECD.

OECD (2014). Taxing Wages 2012-2013. Paris, OECD.

PUNAKALLIO MINNA (2011). Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut? Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. Verotietoa 61. Veronmaksajain keskusliitto.

PWC (2014). Worldwide Tax Summaries. <http://taxsummaries.pwc.com/> viitattu 28.10.2014

STATISTISKA CENTRALBYRÅN (2014). <http://www.scb.se/>, viitattu 29.10.2014

TAX POLICY CENTER (2014). Urban Institute and Brookings Institution.
<http://www.taxpolicycenter.org/index.cfm>, viitattu 28.10.2014

TILASTOKESKUS. Palkat ja työvoimakustannukset. <http://www.stat.fi/til/pal.html>,
viitattu 5.11.2014

<http://www.swissinfo.ch/eng/lump-sum-tax-splits-political-centre-/41077436>, viitat-
tu 24.10.2014.

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2013
Australia	AUD	1,3777
Britannia	GBP	0,8493
Japani	JPY	129,6627
Kanada	CAD	1,3684
Norja	NOK	7,8067
Ruotsi	SEK	8,6515
Sveitsi	CHF	1,2311
Tanska	DKK	7,4579
Yhdysvallat	USD	1,3281

Lähde: Suomen Pankki

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2013**
		26 800	41 200 *	63 400	133 900	
Alankomaat	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	48 109
Australia	AUD	36 922	56 761	87 346	184 473	77 530
Belgia	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	46 810
Britannia	GBP	22 760	34 989	53 843	113 715	35 548
Espanja	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	26 027
Italia	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	29 704
Itävalta	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	41 693
Japani	JPY	3 474 959	5 342 102	8 220 613	17 361 831	4 901 704
Kanada	CAD	36 672	56 377	86 755	183 225	48 078
Norja	NOK	209 220	321 637	494 946	1 045 319	524 177
Ranska	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	36 980
Ruotsi	SEK	231 861	356 443	548 507	1 158 441	391 990
Saksa	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	45 170
Sveitsi	CHF	32 992	50 720	78 049	164 839	88 161
Tanska	DKK	199 872	307 266	472 832	998 616	395 722
Viro	EUR	26 800	41 200	63 400	133 900	11 664
Yhdysvallat	USD	35 594	54 718	84 203	177 835	48 463

* Tähdellä merkitty tulotaso vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD Taxing Wages 2012-2013.

TULOVEROASTEET 2014

YKSINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	19,9 %	30,2 %	37,3 %	45,6 %
Australia	11,1 %	19,1 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	32,7 %	40,6 %	46,7 %	53,4 %
Britannia	18,0 %	22,4 %	27,8 %	37,7 %
Espanja	23,3 %	27,9 %	32,7 %	40,4 %
Italia	29,8 %	35,8 %	43,1 %	49,8 %
Itävalta	27,6 %	34,0 %	39,3 %	40,8 %
Japani	20,2 %	22,1 %	25,4 %	31,9 %
Kanada	19,7 %	24,4 %	27,6 %	37,8 %
Norja	18,0 %	24,0 %	27,9 %	36,8 %
Ranska	28,1 %	30,6 %	34,7 %	41,8 %
Ruotsi	21,7 %	24,5 %	31,7 %	45,3 %
Saksa	32,8%	38,2%	42,6%	44,0 %
Suomi	23,5 %	31,3 %	37,7 %	47,4 %
Sveitsi	10,1 %	13,0 %	16,7 %	25,0 %
Tanska	32,5 %	35,2 %	37,7 %	47,2 %
Viro	21,2 %	21,7 %	22,0 %	22,3 %
Yhdysvallat	20,4 %	24,2 %	28,8 %	32,5 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkävyn puolison palkkatulo euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	19,9 %	30,2 %	37,3 %	45,6 %
Australia	9,6 %	19,1 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	18,3 %	27,8 %	37,6 %	49,1 %
Britannia	4,0 %	22,4 %	27,8 %	37,7 %
Espanja	19,7 %	25,5 %	31,2 %	39,7 %
Italia	21,8 %	31,2 %	40,9 %	49,8 %
Itävalta	24,5 %	32,0 %	37,9 %	40,2 %
Japani	15,5 %	18,4 %	21,4 %	29,2 %
Kanada	12,2 %	19,5 %	24,2 %	36,2 %
Norja	15,0 %	22,1 %	26,7 %	36,2 %
Ranska	23,2 %	24,0 %	25,6 %	33,2 %
Ruotsi	21,7 %	24,5 %	31,7 %	45,3 %
Saksa	23,3%	29,4%	33,4%	36,1%
Suomi	23,5 %	31,3 %	37,7 %	47,4 %
Sveitsi	6,3 %	6,5 %	8,9 %	16,8 %
Tanska	24,5 %	30,0 %	34,3 %	45,6 %
Viro	19,9 %	20,8 %	21,4 %	22,0 %
Yhdysvallat	8,6 %	11,9 %	17,3 %	25,8 %

TULOVEROASTEET* 2014

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	26 800	41 200	63 400
+ 2. puoliso	41 200	63 400	133 900
= yhteensä	68 000	104 600	197 300
Alankomaat	26,1 %	34,5 %	43,0 %
Australia	16,0 %	22,5 %	29,8 %
Belgia	29,7 %	38,8 %	48,3 %
Britannia	20,6 %	25,7 %	34,5 %
Espanja	24,6 %	29,9 %	37,4 %
Italia	31,6 %	39,3 %	47,6 %
Itävalta	30,2 %	36,4 %	39,9 %
Japani	21,4 %	24,1 %	29,8 %
Kanada	19,6 %	24,3 %	33,4 %
Norja	21,7 %	26,4 %	33,9 %
Ranska	26,7 %	28,6 %	34,0 %
Ruotsi	23,4 %	28,8 %	40,9 %
Saksa	30,7 %	35,3 %	38,2 %
Suomi	28,2 %	35,2 %	44,3 %
Sveitsi	7,9 %	10,5 %	16,8 %
Tanska	34,2 %	36,7 %	44,1 %
Viro	21,0 %	21,5 %	22,0 %
Yhdysvallat	15,2 %	20,0 %	26,8 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

LISÄTULON MARGINAALIVEROASTEET 2014
YKSIINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	54,5 %	48,3 %	56,0 %	52,0 %
Australia	31,2 %	34,2 %	38,5 %	46,5 %
Belgia	61,2 %	54,9 %	59,2 %	59,5 %
Britannia	30,8 %	30,6 %	42,0 %	62,0 %
Espanja	34,3 %	43,5 %	47,0 %	49,1 %
Italia	40,4 %	49,5 %	48,6 %	56,5 %
Itävalta	44,8 %	49,3 %	38,2 %	43,7 %
Japani	22,1 %	27,2 %	31,0 %	43,4 %
Kanada	31,9 %	31,0 %	41,6 %	48,6 %
Norja	35,2 %	35,2 %	35,2 %	47,2 %
Ranska	32,9 %	42,1 %	43,2 %	51,5 %
Ruotsi	29,7 %	32,8 %	53,1 %	58,1 %
Saksa	45,9 %	50,7 %	53,0 %	44,3 %
Suomi	45,1 %	46,3 %	50,0 %	57,4 %
Sveitsi	17,0 %	21,5 %	24,7 %	39,1 %
Tanska	40,3 %	40,3 %	42,5 %	56,2 %
Viro	22,6 %	22,6 %	22,6 %	22,6 %
Yhdysvallat	27,8 %	36,6 %	35,5 %	33,8 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	54,5 %	48,3 %	56,0 %	52,0 %
Australia	29,8 %	34,2 %	38,5 %	46,5 %
Belgia	45,5 %	50,7 %	59,0 %	59,5 %
Britannia	71,8 %	30,6 %	42,0 %	62,0 %
Espanja	34,3 %	43,5 %	46,9 %	49,0 %
Italia	42,1 %	51,2 %	51,6 %	56,5 %
Itävalta	44,4 %	49,0 %	38,2 %	43,7 %
Japani	22,1 %	26,9 %	31,0 %	43,4 %
Kanada	31,6 %	31,2 %	35,4 %	48,7 %
Norja	35,2 %	35,2 %	35,2 %	47,2 %
Ranska	23,2 %	26,4 %	31,4 %	43,2 %
Ruotsi	29,7 %	32,8 %	53,1 %	58,1 %
Saksa	39,2 %	43,0 %	41,2 %	44,3 %
Suomi	45,1 %	46,3 %	50,0 %	57,4 %
Sveitsi	6,4 %	10,7 %	16,1 %	30,0 %
Tanska	40,2 %	40,2 %	42,5 %	56,2 %
Viro	22,6 %	22,6 %	22,6 %	22,6 %
Yhdysvallat	8,6 %	25,1 %	25,0 %	33,3 %

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2014
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	18,8 %	18,8 %	15,3 %	7,2 %
Australia	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Belgia	26,2 %	28,5 %	28,8 %	27,7 %
Britannia	6,4 %	7,8 %	9,6 %	11,8 %
Espanja	29,9 %	29,9 %	20,4 %	9,6 %
Italia	32,1 %	32,1 %	34,7 %	33,1 %
Itävalta	31,6 %	31,4 %	31,4 %	19,8 %
Japani	14,6 %	14,6 %	13,8 %	8,9 %
Kanada	7,1 %	6,6 %	4,3 %	2,0 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	35,0 %	42,3 %	45,0 %	49,2 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	19,3 %	19,3 %	17,3 %	8,9 %
Suomi	23,1 %	23,1 %	23,1 %	23,1 %
Sveitsi	6,3 %	6,3 %	6,2 %	6,1 %
Tanska	1,1 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %
Viro	34,0 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %
Yhdysvallat	8,9 %	8,4 %	8,2 %	5,8 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2014**

**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	32,6 %	41,2 %	45,6 %	49,3 %
Australia	11,1 %	19,1 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	46,6 %	53,8 %	58,6 %	63,5 %
Britannia	22,9 %	28,0 %	34,2 %	44,3 %
Espanja	40,9 %	44,5 %	44,1 %	45,6 %
Italia	46,8 %	51,4 %	57,8 %	62,3 %
Itävalta	45,0 %	49,8 %	53,8 %	50,6 %
Japani	30,4 %	32,1 %	34,5 %	37,5 %
Kanada	25,0 %	29,1 %	30,6 %	39,1 %
Norja	28,2 %	33,4 %	36,9 %	44,6 %
Ranska	46,7 %	51,2 %	54,9 %	61,0 %
Ruotsi	40,4 %	42,6 %	48,0 %	58,4 %
Saksa	43,7 %	48,2 %	51,1 %	48,6 %
Suomi	37,9 %	44,2 %	49,4 %	57,2 %
Sveitsi	15,4 %	18,1 %	21,6 %	29,3 %
Tanska	33,3 %	35,7 %	37,9 %	47,3 %
Viro	41,2 %	41,6 %	41,8 %	42,0 %
Yhdysvallat	26,9 %	30,1 %	34,2 %	36,1 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	26800	41200	63400	133900
Alankomaat	32,6 %	41,2 %	45,6 %	49,3 %
Australia	9,6 %	19,1 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	35,3 %	43,8 %	51,6 %	60,2 %
Britannia	9,8 %	28,0 %	34,2 %	44,3 %
Espanja	38,2 %	42,7 %	42,9 %	45,0 %
Italia	40,8 %	47,9 %	56,1 %	62,3 %
Itävalta	42,6 %	48,2 %	52,7 %	50,1 %
Japani	26,3 %	28,9 %	31,0 %	35,0 %
Kanada	18,0 %	24,5 %	27,3 %	37,4 %
Norja	25,5 %	31,7 %	35,7 %	44,1 %
Ranska	43,1 %	46,5 %	48,7 %	55,2 %
Ruotsi	40,4 %	42,6 %	48,0 %	58,4 %
Saksa	35,7 %	40,8 %	43,3 %	41,3 %
Suomi	37,9 %	44,2 %	49,4 %	57,2 %
Sveitsi	11,8 %	12,0 %	14,3 %	21,6 %
Tanska	25,3 %	30,5 %	34,6 %	45,7 %
Viro	40,2 %	40,9 %	41,4 %	41,8 %
Yhdysvallat	16,1 %	18,7 %	23,5 %	29,9 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2014
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	26 800	41 200	63 400
+ 2. puoliso	41 200	63 400	133 900
= yhteensä	68 000	104 600	197 300
Alankomaat	37,8 %	43,8 %	48,0 %
Australia	16,0 %	22,5 %	29,8 %
Belgia	44,9 %	52,4 %	59,7 %
Britannia	26,0 %	31,8 %	41,1 %
Espanja	42,0 %	43,5 %	44,7 %
Italia	48,2 %	54,6 %	60,8 %
Itävalta	46,9 %	51,6 %	51,3 %
Japani	31,4 %	33,5 %	36,5 %
Kanada	24,7 %	28,0 %	35,2 %
Norja	31,4 %	35,5 %	42,1 %
Ranska	47,4 %	50,4 %	55,9 %
Ruotsi	41,7 %	45,9 %	55,0 %
Saksa	41,9 %	45,2 %	44,6 %
Suomi	41,7 %	47,3 %	54,7 %
Sveitsi	13,3 %	15,8 %	21,6 %
Tanska	34,7 %	37,0 %	44,3 %
Viro	41,0 %	41,4 %	41,8 %
Yhdysvallat	21,9 %	26,1 %	31,3 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

42. **Jaana Kurjenoja: Veropolitiikka ja verotuotot**
Tilastollinen analyysi henkilöverotuksen, arvonlisäverotuksen ja yhteisöverotuksen tuotoista 1980- 2003. 20.1.2005, 2.p 7.4.2005
43. **Jenni Oksanen: Kulutusverotus Suomessa.** 5.4.2005
44. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2005**
Suomi työn verottajana. 6.6.2005
45. **Jaana Kurjenoja: Työvoimakustannuksen verokiila 2005.** 31.8.2005
46. **Jaana Kurjenoja: Veronkevennyksillä ostovoimaa**
Palkansaajan tuloverotus ja ostovoima 1991-2006. 3.1.2006
47. **Jenni Oksanen: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2006**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2006. 24.1.2006
48. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2006**
Miten Suomi verottaa nyt työtä? 16.8.2006
49. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2007**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2007. 13.12.2006
50. **Minna Punakallio: Verottaja ostajan kukkarolla**
Kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. 4.10.2007
51. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2007**
Suomi palkkaverottajana. 25.10.2007
52. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2008**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2008. 30.1.2008
53. **Jaana Kurjenoja: Työn verotus ja perheet Euroopassa**
Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. 11.2.2008
54. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2008**
Suomi työn verottajana. 15.9.2008
55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.